

СПИСОК НА ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

1. ТРЕТМАН НА БОЛКА ТСС
2. ПРИМЕНА НА ЕПИДЕМИОЛОШКИТЕ И СТАТИСТИЧКИТЕ МЕТОДИ ВО РЕШАВАЊЕ НА ПРОБЛЕМИТЕ СО КОИ СЕ СО ТСС
3. ЕВАЛУАЦИЈА НА ИНФОРМАЦИИТЕ ОД ОБЛАСТА НА ТСС
4. ЕПИДЕМИОЛОГИЈАТА И ЗДРАВСТВЕНИОТ МЕНАЏМЕНТ (МЕНАЏЕРСКА ЕПИДЕМИОЛОГИЈА) ТСС
5. ПРЕВЕНЦИЈА НА БОЛЕСТИ ШТО СЕ ПРЕНЕСУВААТ СО ВЕКТОРИТРАНСМИСИВНИ БОЛЕСТИ, НИВНО 3 ТСС
6. АПЛИКАЦИЈА НА МЕТОДИ ЗА АНАЛИЗА НА ВРЕМЕ НА ПРЕЖИВУВАЊЕ-ОПСТАНУВАЊЕ ТСС
7. СОВРЕМЕНИ ЕПИДЕМИОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА – ЕДНАКВОСТ И ПРАВИЧНОСТ ЗА СИТЕ ИСПИТАНИЦИ ТСС
8. ФИЗИОЛОГИЈА НА СПИЕЊЕТО ТСС
9. ФИЗИОЛОГИЈА ВО ХИПОБАРИЈА И ХИПЕРБАРИЈА ТСС
10. ФИЗИОЛОГИЈА НА СПОРТОТ ТСС
11. ФИЗИОЛОГИЈА НА ФЕТУС ТСС
12. ЛОГОПЕТСКИ АСПЕКТ НА ЦЕРЕБРОВАСКУЛАРЕН ИНСУЛТ СЛ
13. АУДИТИВНИ ЕВОЦИРАНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ СЛ
14. ЦЕРЕБРОВАСКУЛАРНИ БОЛЕСТИ ТСС
15. АЛЕРГИСКИ РИНИТИС ТСС
16. НЕОНАТОЛОГИЈА ТСС
17. КОМУНИКАЦИИ ТСС
18. ПСИХОСОМАТСКИ БОЛЕСТИ ТСС
19. КУЛТУРОЛОШКИ И СТРУКТУРНИ КОМПЕТЕНЦИИ НА ЗДРАВСТВЕНИТЕ ПРОФЕСИОНАЛЦИ ТСС
20. МЕНАЏМЕНТ ЗА КВАЛИТЕТ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ (TQM) ВО ЈАВНОТО ЗДРАВСТВО ТСС

21. ЗДРАВЈЕ НА МИГРАНТИ ТСС
22. ОЦЕНКА НА ЗДРАВЈЕ И СТРАТЕШКО ПЛАНИРАЊЕ ЗА ЗДРАВЈЕ ВО ЗЕДНИЦАТА ТСС
23. УРИНА, ПРОТЕИНУРИЈА И ХЕМАТУРИЈА ВО ЛЕКАРСКАТА ПРАКСА ТСС
24. ЕЛЕКТРОКАРДИОГРАФИЈА ТСС
25. ГЕНЕТИКА ВО СОВРЕМЕНА МЕДИЦИНСКА ПРАКСА ТСС
26. ПОДГОТОВКА И ОДГОВОР НА ЗДРАВСТВЕИОТ СИСТЕМ НА КРИЗНИ СОСТОЈБИ ТСС
27. МАЛИГНИ БОЛЕСТИ ВО ДЕТСКА ВОЗРАСТ ТСС
28. ПРЕВЕНТИВНИ МЕРКИ ЗА ЗАЧУВУВАЊЕ НА ДЕТСКОТО ЗДРАВЈЕ ТСС
29. НАУЧНИОТ ТРУД ДА СЕ НАПИШЕ И ОБЈАВИ ТСС
30. ЛИПОПРОТЕИНИ РИЗИК ФАКТОР ЗА РАЗВОЈ НА АТЕРОСКЛЕРОЗА ТСС
31. МИКРОБИОЛОШКА ДИЈАГНОЗА НА УРИНАРНИ ИНФЕКЦИИ ТСС
32. ЗДРАВСТВЕНА ПОЛИТИКА ТСС
33. ПРАВО И ЈАВНО ЗДРАВСТВО ТСС
34. ИСХРАНА КАЈ ДЕЦА ТСС
35. IMAGING СТУДИИ НА БУБРЕЗИТЕ И УРИНАРНИОТ ТРАКТ
36. ИСХРАНА И ПРЕВЕНЦИЈА НА ХРОНИЧНИ ЗАБОЛУВАЊА ТСС
37. ИНТЕЗИВНА МЕДИЦИНА ТСС
38. ПРВА МЕДИЦИНСКА ПОМОШ ТСС
39. ВИРТУЕЛНИ РАДИОЛОШКИ МЕТОДИ ТСС
40. МР ВО НЕВРОРАДИОЛОГИЈА ТСС
41. ПРОФЕСИОНАЛНИ МАЛИГНИ НЕОПЛАЗМИ
42. СТРЕС ПОВРЗАН СО РАБОТАТА И СИНДРОМ НА СОГОРУВАЊЕ

1.	Наслов на наставниот предмет	ТРЕТМАН НА БОЛКА			
2.	Код	ДЛИ - 01			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по анестезиологија, реанимација и интензивно лекување			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета /V,VI	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Виш.науч.сор.Др.Јасминка Нанчева, Катедра по анестезиологија, реанимација и интензивно лекување			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Ислушан предмет по анестезиологија, реанимација и интензивно лекување			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				
	<ul style="list-style-type: none"> • Препознавање на болните синдроми • Мерење на болката • Третман на болката 				
11.	Содржина на предметната програма:				
	Теоретска настава:				
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Анатомија на патиштата за болка 2. Физиологија и патофизиологија на болниот импулс (модулација на болката) 3. Видови на болка 4. Мерење на болката кај деца и возрасни 5. Скалест пристап во третман на болката 6. Медикаментозен и алтернативен пристап во третман на болката 7. Пристап кон третман на малигната болка 				
	Практична настава:				
	<ol style="list-style-type: none"> 1.Практични начела во дијагностицирањето и одредувањето на видот на болните синдроми 2.Мерење на болката , скали за мерење на болката, 3.Пополнување на листите за болка 				
	Семинарска работа: Алтернативни методи во третман на болниот синдром				

12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 5 часови Семинари 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
17.1	Тестови			мин.-макс.
	Завршен испит	Усмен дел	бодови	мин.-макс. 15 - 25
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови	мин.-макс. 25 - 35
17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови	мин.-макс. 10 - 20
		Практична настава	бодови	10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		

22.	Литература					
	22. 1	Задолжителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Г. Едвард Морган	Клиничка анестезиологија	Магор ДОО, Скопје	2011
		2.	М. Шолјакова	Анестезија , реанимација и третман на болка	Медицински факултет, Скопје	2013
		3.	Артур Гајтон, Џон Хол	Медицинска физиологија	Медицински факултет, Скопје	2013
4.	Стефан Мек Фи, Вилијам Генонг	Патофизиологија на болести(Вовед во медицина)	Медицински факултет, Скопје	2012		

1.	Наслов на наставниот предмет	ПРИМЕНА НА ЕПИДЕМИОЛОШКИТЕ И СТАТИСТИЧКИТЕ МЕТОДИ ВО РЕШАВАЊЕ НА ПРОБЛЕМИТЕ СО КОИ СЕ СООЧУВА КЛИНИЧКАТА МЕДИЦИНА			
2.	Код	ДЛИ - 02			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за Епидемиологија и биостатистика со медицинска информатика			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	По избор	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.др. Бети Зафирова-Ивановска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> Да се добијат знаења за аплицирање на епидемиолошките и статистички методи во донесување на точни заклучоци кои се однесуваат на лечењето на пациентите 				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> Теоретска настава: Концепт за дефинирање на нормалност-дефинирање и одредување на границата меѓу болест и нормална состојба. Мерење на прогнозата на болестите. Извори на варијации во испитувањата. Елементи на сигурност и валидност на дијагностичките тестови и постапки. Грешки при мерење на изложеноста и при дијагностицирање на болеста 				

	<p>• Практична настава: Практична примена насовремените статистички методи: статистичка значајност и разлика меѓу споредуваните групи (p ниво). анализа на преживување (survival analysis). процент на слагање. сензитивност, специфичност, позитивна предиктивна вредност, негативна предиктивна вредност, глобална точност, bias</p>				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби / работилници				
13.	Вкупен расположив фонд на време			30	
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	10 часови	
		15.2	Вежби	Вежби 5 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови	
		16.2	Самостојни задачи	часови	
		16.3	Домашно учење	15 часови	
17.	Начин на оценување			бодови	
	17.1	Завршен испит	Усмен дел	бодови	мин.-макс. 15 - 25
	17.2	Активно учество	Теоретска настава Практична настава	бодови бодови	мин.-макс. 35 - 55 10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф	
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е	
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д	
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц	
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б	
од 93 до 100 бода		10 (десет) А			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и практичната настава и да освои минимум бодови</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	22.1	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач
1	1	Даниловски Д, Оровчанец Н,		Универзитет "Св. Кирил	

		Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И	Биостатистика	и Методиј", Медицински факултет,	2012
	2	Даниловски Д, Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И	Општа Епидемиологија	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет,	2008
	3	Даниловски Д, Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И	Специјална Епидемиологија	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет,	2009

1.	Наслов на наставниот предмет	ЕВАЛУАЦИЈА НА ИНФОРМЦИИТЕ ОД ОБЛАСТА НА ДЕМОГРАФСКАТА И ВИТАЛНАТА СТАТИСТИКА АПЛИЦИРАНИ ВО ЕПИДЕМИОЛОШКИ СТУДИИ			
2.	Код	ДЛИ - 03			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ. СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по епидемиологија и биостатистика со медицинска информатика			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Прва / II Втора/III,IV Трета / V	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.др. Билјана Таушанова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				
	<ul style="list-style-type: none"> • Основната употреба на медицинската информатика, преку апликација на • здравствено-статистичките податоци и показатели од доменот на • виталната статистика во самостојни епидемиолошки испитувања 				

11.	Содржина на предметната програма:			
Теоретска настава:				
<ul style="list-style-type: none"> • Значењето на едукација на студентите/истражувачи, менторство и тимска работа • Значењето на изворот на научни информации, научните публикации • Создавање на база на податоци • Варијабли • Белези • Однос на примерок и статистичка маса (заклучување) • Статистичка знаајност и снага на тестот што ќе се примени при анализа на податоците • Интерпретација на резултатите кои се добиени после примена на соодветен статистички тест • Извор на податоци и мерење на зачестеноста на појавата • Податоци од областа на виталната статистика • Податоци од областа на демографската статистика • Дескриптивни епидемиолошки методи на испитување • Аналитички епидемиолошки методи на испитување • Експериментални епидемиолошки методи на испитување 				
Практична настава:				
<ul style="list-style-type: none"> • Самостојно дизајнирање на едноставни испитувања после индивидуално самостојно набљудување и поврзување на појавите во областа на биомедицината • Конкретна, точна употреба на здравствено-статистичките показатели (податоци од областа на демографската и виталната статистика) • Примена на адекватни статистичк-аналитички постапки при решавање на проблеми од областа на биомедицината • Интерпретација на добиените резултати • Децидни заклучоци • Нивна примена при спроведување и аплицирање на мерките од страна на стручни тимови во доменот на примарната и секундарната превенција 				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	8 часови
		15.2	Вежби	Вежби 7 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Завршен испит	Усмен дел	мин.-макс. бодови 15 - 25

	17.2	Активно учество	Теоретска настава Практична настава	бодови бодови	мин.-макс. 35 - 55 10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 59 бода	5 (пет) Ф	
			од 60 до 68 бода	6 (шест) Е	
			од 69 до 76 бода	7 (седум) Д	
			од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц	
			од 85 до 92 бода	9 (девет) Б	
			од 93 до 100 бода	10 (десет) А	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Даниловски Д , Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И	БИОСТАТИСТИКА	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет,	2012
22.1	2	Даниловски Д , Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И	ОПШТА ЕПИДЕМИОЛОГИЈ А	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет,	2008
	3	Даниловски Д , Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска	СПЕЦИЈАЛНА ЕПИДЕМИОЛОГИЈ	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет,	2009

		Б, Здравковска М, Павловска И	А		
--	--	----------------------------------	---	--	--

1.	Наслов на наставниот предмет	ЕПИДЕМИОЛОГИЈАТА И ЗДРАВСТВЕНИОТ МЕНАЏМЕНТ (МЕНАЏЕРСКА ЕПИДЕМИОЛОГИЈА)			
2.	Код	ДЛИ - 04			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по епидемиологија и биостатистика со медицинска информатика			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	По избор	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Драган Даниловски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Да се понудат базични информации за здравствената заштита, здравствениот менаџмент, менаџерската епидемиологија и функции на менаџерот				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Како здравствената заштита на нашите граѓани да стане подобра? • Редифинирање на поимот здравствена заштита/грижа=e-Health(електронско здравство) • Граѓанин/пациент центричната здравствена заштита/грижа како резултат на растечкиот тренд во насока на поефективен менаџмент и кооперативна работа за здравствените професионалци ("споделена грижа" – "Sheared Care") • Даватели на здравствени услуги-"e-Health igra~i" • Како до поефективен менаџмент? • Дефиниција и дескрипција на здравствениот менаџмент • Функции што менаџерите ги извршуваат • Дефиниција на менаџерската епидемиологија • Апликација на менаџерската епидемиологија во здравствениот менаџмент • Епидемиологијата и функцијата на планирање • Епидемиологијата и функцијата на раководење • Епидемиологијата и контролната функција • Епидемиологијата и функциите на организација и планирање на кадри • Епидемиологијата и финансискиот менаџмент • Интегративно донесување одлуки во здравствениот менаџмент • Вежби 				

12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби				
13.	Вкупен расположив фонд на време			30	
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	10 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	5 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови	
		16.2	Самостојни задачи	часови	
		16.3	Домашно учење	15 часови	
17.	Начин на оценување			бодови	
	17.1	Завршен испит	Усмен дел	бодови	мин.-макс. 15 - 25
	17.2	Активно учество	Теоретска настава	бодови	мин.-макс. 35 - 55
			Практична настава	бодови	10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф	
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е	
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д	
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц	
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б	
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и практичната настава и да освои минимум бодови Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		
22.	Литература				
	22.1	Задолжителна литература			
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач
	1	Даниловски Д, Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В,	Општа Епидемиологија	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет	2007

		Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И.			
	2	Даниловски Д, Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И.	Специјална епидемиологија	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет	2009
	Дополнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1	James F. Jekel, David L. Katz, Joann G. Elmore, and Dorothea Wild	Epidemiology, Biostatistics and Preventive Medicine, 3rd Edition, 2007	Saunders ISBN: 978-1-4160- 3496-4 Табернакул	2011
	2	Denise M. Oleske	Epidemiology and the Delivery of Health Care Services, Second Edition	Kluwer Academic/Plenum Publishers	2001

1.	Наслов на наставниот предмет	ПРЕВЕНЦИЈА НА БОЛЕСТИ ШТО СЕ ПРЕНЕСУВААТ СО ВЕКТОРИ: ТРАНСМИСИВНИ БОЛЕСТИ, НИВНО ЗНАЧЕЊЕ ВО МЕДИЦИНАТА, ЕКОЛОГИЈАТА И ЕКОНОМИЈАТА, КАКО И МОЖНОСТИ ЕФИКАСНО ДА СЕ ПРЕВЕНИРААТ			
2.	Код	ДЛИ - 05			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по епидемиологија и биостатистика со медицинска информатика			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	По избор	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. др. Кристин Василевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит по микробиологија со паразитологија, епидемиологија и инфективни болести			

10.	Цели на предметната програма (компетенции): Стручен придонес за проширување на познавањата за епидемиолошките аспекти на болестите што се пренесуваат со инсекти кај нас и во светот. Основна цел идните доктори да бидат запознаени за нивниот зголемен удел во модерната медицина и екобиологијата, како и во економијата на регионите каде овие болести се од примарно значење. Постулатите на примарната и секундарната превенција да станат дел од секојдневната пракса на идните доктори			
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: 1. Вовед во избирање на најактуелните трансмисивни болести со нивна поделба според векторите и видот на паразити кои се цел на проучувањето 2. Теоретски предавања за трансмисивните болести што постојат на Балканот и кај нас 3. Излагања за светските проблеми (кои можат да го засегнат и нашиот регион) 4. Утврдување на ризиците за опстојување на овие болести (од аспект на биологија на векторот, чувствителност на поединците и колективот, како и појава на изменети услови за раширување и екстензија на векторите и паразитите) во регионални и светски размери 5. Начин на примарна превенција, како елементарна така и специфична 6. Улога на раната т.е. навремена дијагноза и значење на нејзината примена во урбани и неурбани средини. Диференцијална дијагноза со болести што имаат слична клиничка слика 7. Прилог кон ефектите на делување на само еден или повеќе лекови во третманот на трансмисивните болести и евентуалните негативни ефекти врз одредени возрасно различни популации 8. Елаборација на измени кај векторите, како и на чувствителноста на паразитите што тие вектори ги пренесуваат кај хуманата популација 9. Секундарна превенција-лекување (во хоспитални, урбани средини, како и во услови на нужна примена на привремена регионална амбулантно-клинички објекти) 10. Постојано следење на индикаторите на заболување и умирање од некои трансмисивни болести (мапинг) Практична настава: 1. Вежби за запознавање на поедини вектори и паразити и техники за дијагноза, како и елаборација за утврдување на дијагностички можности на болестите кои се пренесуваат со вектори 2. Припрема на кадар за теренски истражувања, заради утврдување на реалната поврзаност во настанувањето на трансмисивните заболувања 3. Практична примена на елементарната примарна превенција 4. Практична примена: Word, Excel, HFA, Statistica v. 7.0, SPSS v.15			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	10 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички),	Вежби 4 часови

			семинари, тимска работа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	16 часови
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Завршен испит	Усмен дел	мин.-макс. бодови 15 - 25
	17.2	Активно учество	Теоретска настава Практична настава	мин.-макс. бодови 35 - 55 бодови 10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и практичната настава и да освои минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		
22.	Литература			
	Задолжителна литература			
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач
22.1	1	Даниловски Д, Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И	Општа Епидемиологија	Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет,
	2	Даниловски Д, Оровчанец Н, Василевска К, Таушанова Б, Велиќ Стефановска В,		Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Медицински факултет,
				Година 2008

		Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И	Специјална Епидемиологија		2009
--	--	---	------------------------------	--	------

1.	Наслов на наставниот предмет	АПЛИКАЦИЈА НА МЕТОДИ ЗА АНАЛИЗА НА ВРЕМЕ НА ПРЕЖИВУВАЊЕ-ОПСТАНУВАЊЕ			
2.	Код	ДЛИ - 06			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по епидемиологија со биостатистика и мед. информатика			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора/IV трета	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.др. Розалинда Исјановска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	положен испит од биостатистика			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): • Да се обезбеди знаење и апликација на методи за анализа на време на преживување-опстанување во секојдневната медицинска пракса				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: 1. Вовед и општи информации; 2. Цензорирани опсервации; 3. Аналитички техники и методи за преживување; 4. Животна табела или таблица на преживување; 5. Карпан-Мејер-ова метод- Испитување; 6. Ризик во преживувачката анализа; 7. Компарирање на две преживувачки криви; 8. Gehan или генерализиран Wilcoxon- тест; 9. Log-rank-тест; 10. Регресионен модел- Proportional hazard models(Сох-модел, Сох-ов соодносен модел) ; Практична настава: Компјутерска примена и изведување на методите на анализата на времето на преживување(Statistica for windosw); Семинарска работа: обработка на дадено истражување				
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа				
13.	Вкупен расположив фонд на време	30			

14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 10 часови Семинари 5 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови	
		16.2	Самостојни задачи	5 часови	
		16.3	Домашно учење	5 часови	
17.	Начин на оценување				бодови
17.1	Завршен испит		Усмен дел	бодови	мин.-макс. 20- 30
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		Семинарска работа	бодови	мин.-макс 20 - 30
17.3	Активно учество		Теоретска настава	бодови	мин.-макс. 10 - 20
			Практична настава	бодови	10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф	
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е	
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д	
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц	
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б	
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи компјутерска обработка.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>		
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1	Даниловски Д, Оровчанец Н, Василевска К,	Биостатистика	Универзитет "Св. Кирил и Методиј",	2012

		Таушанова Б, Велиќ Стефановска В, Исјановска Р, Зафирова Ивановска Б, Здравковска М, Павловска И		Медицински факултет, Скопје. ISBN 978-608- 4596-27-1, COBISS.MK-ID 92208394	
	2	Иван Шошиќ	Примењена статистика	Школска књига, Загреб	2004
22.2	Доплнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Aviva Petrie&Caroline Sabin-	Medical Statistics at a Glance	Blackwell Science	2009

1.	Наслов на наставниот предмет	СОВРЕМЕНИ ЕПИДЕМИОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА – ЕДНАКВОСТ И ПРАВИЧНОСТ ЗА СИТЕ ИСПИТАНИЦИ			
2.	Код	ДЛИ - 07			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за Епидемиологија и биостатистика со медицинска информатика			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	по избор	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. др. Весна Велиќ Стефановска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	положен испит од Информатика и здравствена статистика			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				
	<ul style="list-style-type: none"> • Изучување на современи ново-дизајнирани методи на епидемиолошки истражувања • Укажување на начините за нивна примена во научно истражувачката работа • Стекнување на знаење и вештини за креирање на научен труд • Компоненти на право на здравје - еднаквост и правичност 				
11.	Содржина на предметната програма:				
	Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Вовед во курсот - генерални принципи и клучни елементи на ново дизајнираните методи во современите епидемиолошки истражувања • Метод на втора/трета генерација на епидемиолошки истражувања • Клинички епидемиолошки истражувања • РАР метода за брза проценка и реакција • ПАР метода • Методи за заголемување на репрезентативноста на примерокот 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Примена на компонентите на право на здравје (еднаквост и правичност) при селекција на испитаниците • Препознавање и надминување на дискриминацијата и диспаратите во научните истражувања <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вежба 1 - аплицирање на втора генерација на епидемиолошки истражувања • Вежба 2 - аплицирање на трета генерација на епидемиолошки истражувања • Вежба 3 - аплицирање на РАР методата во пракса • Вежба 4 - аплицирање на ПАР метода во пракса • Вежба 5 - зголемување на репрезентативноста на примерокот • Вежба 6 – прикажување на филм со искуства на вулнерабилни групи и дискусија • Вежба 7-препознавање на дискриминација и диспарите на испитаниците во научните истражувања • Семинарска работа: примена на современи епидемиолошки истражувања во креирање на научен труд 			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часа		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 8 часови Семинар 2 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
17.1	Завршен испит	Усмен дел	бодови	мин - макс 15 - 25
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови	мин - макс 25 - 35
17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови	мин - макс 10 - 20
		Практична настава	бодови	10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои		

	испит	минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Џејмс Ф. Џекел, Дејвид Л. Кац, Џоан Џ. Елмор, Доротеа М. Џ.Вајлд	Епидемиологија, биостатистика и превентивна медицина	Табернакул	2010
	2	World Health Organization	Rapid Assessment and Response Technical Guide	WHO	2003
22.1	3	World Health Organization	The Rapid Assessment and Response Guide on Injecting Drug Use (IDU-RAR) (Version 5)	WHO	1998
	4	World Health Organization	The Rapid Assessment and Response Guide on Psychoactive Substance Use and Sexual Risk Behaviour (SEX - RAR).	WHO	2001
	5	Charon R.	Narrative medicine: The essential role of stories in medical education and communication. In: Creative Dialogues.	Edited by Isabel Fernandes, Cecilia Beecher Martins, Amândio Reis and Zuzanna Sanches. Cambridge UK: Cambridge Scholars	2015: 95-111
	6	Rita Charon, Sayantani	The Principles and Practice of	New York: Oxford	2017

			DasGupta, Nellie Hermann, Craig Irvine, Eric Marcus, Edgar Rivera-Colon, Danielle Spencer, and Maura Spiegel&al.	Narrative Medicine.	University Press	
		7	Devlin MJ, Richards BF, Cunningham H, Desai U, Lewis O, Mutnick A, Nidiry MAJ, Saha P, Charon R.	Where Does the Circle End?": Representation as a critical aspect of reflection in teaching social and behavioral sciences in medicine.	Academic Psychiatry	2015.

1.	Наслов на наставниот предмет	ФИЗИОЛОГИЈА НА СПИЕЊЕТО				
2.	Код	ДЛИ - 08				
3.	Студиска програма	СМС/Т, СРТ, СФ, СЛ				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за физиологија				
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус				
6.	Академска година/семестар	Втора/IV	7.	Број на ЕКТС кредити	1	
8.	Наставник	Проф. д-р Сања Манчевска Проф.д-р Јасмина Плунцевик Глигороска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Потпис од физиологија				
10.	Цели на предметната програма (компетенции):					
	<ul style="list-style-type: none"> • Да се стекне увид во физиолошките основи на спиењето, фазите и стадиумите на спиење, природата и функцијата на невротрансмитерите и факторите кои влијаат врз циклусот будност-сон. • Да се оспособи студентот да ги разликува основните нарушувања на циклусот будност-сон. 					
11.	Содржина на предметната програма:					
	Теоретска настава:					
	<ul style="list-style-type: none"> • Состојба на будност и спиење. Теории за циклусот будност-спиење; • Фази на спиење: РЕМ фаза и споробраново спиење и нивни карактеристики • Стадиуми на спиење и нивни карактеристики • Регистрација на мозочна активност кај сосостојба на будност и спиење • Невротрансмитери и спиење: фацитаторни и инхибиторни • Мелатонин и циркадијален ритам на спиењето и негово нарушување заради 					

	<p>временски зони</p> <ul style="list-style-type: none"> • Физиологија на сонување и теории на сонот • Физиолошки ефекти на спиењето и негово влијание врз нервниот систем и другите органски системи • Фактори кои влијаат врз спиењето: исхрана, физичка активност, возраста, итн. • Несоница и физиолошки пристап за нејзино решавање. • Поим за состојби на инсомниа, хиперсомниа и нарколепсија. <p>Семинарска работа: избрани делови од физиологија на спиењето.</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часа		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часа
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Семинар: 10 часа
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	
		16.2	Самостојни задачи	5 часа
		16.3	Домашно учење	10 часа
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Тестови	Писмен дел	бодови мин.-макс. 12 - 20
		Завршен испит	Усмен дел	бодови мин.-макс. 12 - 20
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови мин.-макс. 24 - 40
	17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови мин.-макс. 12 - 20
Практична настава			бодови /	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите</p>		

		активности, континуираните проверки и завршниот испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1	Дејанова Б, Манчевска С, Плунцевик Глигороска Ј.	Физиологија на спиење	Медицински факултет Скопје	2012
	2	Гајтон А.	Медицинска физиологија	Савремена администрација Београд	2008
	Дополнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1	Naiman R.	Healing night: The science and spirit of sleeping, dreaming, and awaking.	Barnes and Noble	2006

1.	Наслов на наставниот предмет	ФИЗИОЛОГИЈА ВО ХИПОБАРИЈА И ХИПЕРБАРИЈА			
2.	Код	ДЛИ - 09			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СРТ, СФ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за физиологија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	По избор	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Бети Дејанова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Потпис од физиологија			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				
	<ul style="list-style-type: none"> • Физиологија на големи планински височини – влијание на нискиот атмосферски притисок врз организмот; • Физиологија во големи морски длабочини и при други хипербарични услови – влијание на високиот атмосферски притисок врз организмот. 				
11.	Содржина на предметната програма:				
	Теоретска настава:				
	<ul style="list-style-type: none"> • Атмосферски притисоци на различни надморски височини; • Парцијални притисоци на гасовите - кислород и јаглероден диоксид во услови 				

	<p>на хипобарија;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сатурација на хемоглобинот со кислород на различни надморски височини. Акутна хипоксија; • Аклиматизација на низок парцијален притисок за кислород; • Работен капацитет на големи надморски височини; • Акутна и хронична планинска болест; • Парцијални притисоци на гасовите – кислород, јаглероден диоксид и азот во услови на хипербарија; • Акутно и хронично труење со кислород и оксидативен стрес; • Состојба на декомпресија и кесонска болест. <p>Семинарска работа: избрани делови од физиологија во хипобарија и хипербарија.</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часа		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часа
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Семинар: 10 часа
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	
		16.2	Самостојни задачи	5 часа
		16.3	Домашно учење	10 часа
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Тестови	Писмен дел	бодови мин.-макс. 12 - 20
		Завршен испит	Усмен дел	бодови мин.-макс. 12 - 20
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови мин.-макс. 24 - 40
	17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови мин.-макс. 12 - 20
Практична настава			бодови /	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и да освои минимум бодови.</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да</p>		

		изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1	Дејанова Б.	Физиологија во специјални услови на хипобарија и хипербарија	Марив-С Скопје	2010
	2	Гајтон А.	Медицинска физиологија	Савремена администрација Београд	2008
	3				
	4				
	5				
	Дополнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1	Powers SK, Howley ET.	Exercise and environment. In: Exercise physiology	McGraw-Hill Int Edition	2007
	2				
	3				
	4				
	5				

1.	Наслов на наставниот предмет	ФИЗИОЛОГИЈА НА СПОРТОТ			
2.	Код	ДЛИ - 10			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СРТ, СФ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по медицинска и експериментална физиологија со антропологија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	По избор	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.д-р Сунчица Петровска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	положен испит од Физиологија			

10.	Цели на предметната програма (компетенции):			
	<ul style="list-style-type: none"> • Изучување на физиологија на мускулите при вежбањето. • Совладување на адаптационите механизми на респираторниот систем, кардиоваскуларен систем и на невро-ендокриниот систем при вежбањето • Запознавање со основните механизми на мускулниот замор и на опоравување на организмот по физичката активност. • Осознавање на надворешната температура и на полот врз физичката активност 			
	Семинарска работа: од областа на физиологија на спортот			
11.	Содржина на предметната програма:			
	Теоретска настава:			
	<ul style="list-style-type: none"> • Енергетски мускулни системи. • Потрошувачка на кислород и белодробна вентилација. Дифузиски капацитет на кислород кај спортистите. Составот на гасовите во крвта при вежбањето. • Проток на крвта низ мускулите. Потрошувачка на кислород и минутен волумен при вежбањето. Соодност помеѓу ефикасноста на кардиоваскуларниот систем и максимална кислородна потрошувачка ($VO_2 \max$). • Физичка активност како стрес фактор за организмот. Влијание на физичката активност врз нервно-ендокриниот систем. • Заморот и видови на замор (биохемиски промени, фази на заморот и биолошко значење на заморот). • Основни физиолошки механизми на опоравувањето (реконституција на системот гликоген-млечна киселина; опоравување на аеробниот систем). • Терморегулација во услови на висока и ниска надворешна температура • Адаптација на организмот во услови на ниска и висока надворешна температура. • Полови разлики во однос на мускулната моќ и сила, кардиоваскуларната и респираторната издржливост и полови разлики во однос на ендокринолошката функција и метаболизмот 			
	Семинарска работа: избрани делови на физиологија на спортот			
12.	Методи на учење:			
	Интерактивна настава (теоретска), семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Семинари 10 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	5 часа
		16.3	Домашно учење	10 часа
17.	Начин на оценување		бодови	
	17.1	Тестови	Писмен дел	мин.-макс. 12 - 20

		Завршен испит	Усмен дел	бодови	мин.-макс. 12 - 20
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови	мин.-макс 24 - 40
	17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови	мин.-макс. 12 - 20
			Практична настава	бодови	/
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 59 бода		5 (пет) Ф
			од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
			од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
			од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
			од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
			од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1	Артур К. Гајгон, Џон Е. Хол	Учебник по медицинска физиологија	Академски печат	2012
	2	С. Петровска	Основи на физиологија на спортот	Марив-с, Скопје	2010
	Допнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1	Foss ML, Keteyan SJ	Fox's physiological basis for exercise and sport	WCB/Mc Graw-Hill,	1998
	2				
	3				
	4				

		5			
--	--	---	--	--	--

1.	Наслов на наставниот предмет	ФИЗИОЛОГИЈА НА ФЕТУС			
2.	Код	ДЛИ - 11			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СРТ, СФ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по медицинска и експериментална физиологија со антропологија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	По избор	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.д-р Сунчица Петровска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	положен испит од Физиологија			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <ul style="list-style-type: none"> Запознавање на студентот со физиологија на фетусот и со специфичностите во однос на функционалните карактеристики на органските системи на фетусот во текот на интраутерината матурација. <p>Семинарска работа: од областа на физиологија на фетус</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> Амнионска течност и телесни течности Физиологија на срцето и на циркулаторниот систем Физиологија на респираторниот систем Физиологија на гастроинтестиналниот систем и на метаболизмот Физиологија на уринарниот систем и одржување на ацидобазна хомеостаза Физиологија на нервниот и на невроендокриниот систем <p>Семинарски работи: изборни делови од физиологија на фетусот</p>				
12.	<p>Методи на учење:</p> <p>Интерактивна настава – теоретска и практична</p>				
13.	Вкупен расположив фонд на време	30			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Семинари 10 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови	
		16.2	Самостојни задачи	5 часа	
		16.3	Домашно учење	10 часа	
17.	Начин на оценување				бодови
	17.1	Тестови	мин.-макс.		

			Писмен дел	12 - 20
	Завршен испит		Усмен дел	мин.-макс. бодови 12 - 20
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		Семинарска работа	бодови мин.-макс 24 - 40
17.3	Активно учество		Теоретска настава	бодови мин.-макс. 12 - 20
			Практична настава	бодови /
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		
22.	Литература			
	Задолжителна литература			
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач
22.1	1	Артур К. Гајгон, Џон Е. Хол	Учебник по медицинска физиологија	Академски печат
	2	Blackburn ST.	Maternal, fetal and neonatal physiology	Elsevier
	3	Thorburn GD.,	Textbook of fetal physiology	Oxford University
	Доплнителна литература			
22.2	Р.бр	4.,	Наслов	Издавач
				Година

	2				
	3				
	4				
	5				

1.	Наслов на наставниот предмет	ЛОГОПЕТСКИ АСПЕКТ НА ЦЕРЕБРОВАСКУЛАРЕН ИНСУЛТ			
2.	Код	ДЛИ - 40			
3.	Студиска програма	СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по неврологија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Тригодишни стручни студии			
6.	Академска година/семестар	По избор	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.д-р Наталија Долменец-Банева			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Добиен потпис од неврологија			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> • Да ги препознава карактеристиките на ЦВИ • Да нарави разлика меѓу одделните типови на ЦВИ • Да го се диференцира ЦВИ од други заболувања • Да ги открие и запознае основните фактори на ризик во настанувањето на ЦВИ • Да се запознае со принципите на третман на одделните видови ЦВИ 				
11.	Содржина на предметната програма: <p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефиниција, класификација, патоанатомија, патофизиологија на ЦВИ • Клиничка слика и дијагностика (основни принципи на КТМ) на ЦВИ • Ризик фактори за појава на ЦВИ • Приод на болен со ЦВИ • Општи и специфични мерки во третманот на ЦВИ • Третман на ЦВИ <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • обработка на болен со ЦВИ (анамнеза и невролошки статус) • презентација на случаи и заедничка дискусија • самостојна презентација на случај 				

	<ul style="list-style-type: none"> • можност за квиз одговори (казуси, примери) 			
12.	Методи на учење: Предавања и дискусии, вежби/работилници, пракса			
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа		
14.	Распределба на расположивото време	10 часа предавања, вежби, семинари 5 часа домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби, семинари, тимска работа	Вежби и Семинари вкупно 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	5 часови
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Тестови	мин.-макс.	
		Завршен испит	Усмен дел	бодови мин.-макс. 15 - 25
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови мин.-макс. 25 - 35
	17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови мин.-макс. 10 - 20
			Практична настава	бодови 10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		

22.	Литература				
	22.1	Задолжителна литература			
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач
	1	П.Пемов	Цереброваскуларн и болести	Култура	2004
	22.2	Дополнителна литература			
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач
1	ЦД и други материјали во електронска форма за вежби				

1.	Наслов на наставниот предмет	АУДИТИВНИ ЕВОЦИРАНИ ПОТЕНЦИЈАЛИ			
2.	Код	ДЛИ - 41			
3.	Студиска програма	СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по неврологија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора III/IV Трета V/VI		Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф д-р Гордана Китева-Тренчевска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Запишан III семестар			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): <ul style="list-style-type: none"> • Стекнување на знаења за методот на евоцирани потенцијали • Запознавање со методот на аудитивна стимулација • Запознавање со аудитивни потенцијали на мозочното стебло (БАЕП) • Запознавање со индикациите за БАЕП • Демонстрација на БАЕП кај различни заболувања на периферниот и централниот нервен систем 				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: -Неврофизиолошка метода на евоцирани потенцијали -Аудитивни евоцирани потенцијали -Аудитивни потенцијали на мозочното стебло -Нервни структури кои учествуваат во генерација на аудитивните евоцирани потенцијали - Апликација на аудитивните евоцирани потенцијали во клиничката пракса -Интерпретација на наодите од аудитивни евоцирани потенцијали Практична настава: Работа со пациенти со различни заболувања на нервиот систем (периферен нервен систем, особено на осмиот кранијален нерв и на централниот нервен систем со засегање на централните проекции на осмиот кранијален нерв) Проектна работа: изработка на самостоен труд за апликација на БАЕП во клиничката пракса				
12.	Методи на учење:				

	Интерактивна настава (теоретска), видео презентации, вежби, проектна работа во мали групи			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби (работа со пациенти, анализа на наоди од ЕЕГ и невросликање), тимска работа	Вежби 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	Часови 5 часа
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Тестови	мин.-макс.	
		Завршен испит	Усмен дел	бодови 25 - 40
	17.2	Проектна задача/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови 25 - 40
	17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови 5 - 10
			Практична настава	бодови 5- 10
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и презентациите на прокетните задачи и да освои најмалку минмум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи проектна задача во писмена форма и да изработи power point презентација која усно ќе ја презентира.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		
22.	Литература			
	22.1	Задолжителна литература		

		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1	Chiappa K	Evoked potentials in clinical medicine	Raven Press	1997 3rd ed
	22.2	Доплнителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1	www. Evoked potentials			

1.	Наслов на наставниот предмет	ЦЕРЕБРОВАСКУЛАРНИ БОЛЕСТИ				
2.	Код	ДЛИ - 12				
3.	Студиска програма	СМС-Т, СФ, СЛ, СРТ				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по неврологија				
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Тригодишни стручни студии				
6.	Академска година/семестар	По избор	7.	Број на ЕКТС кредити	1	
8.	Наставник	Проф.д-р Анита Арсовска				
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема				
10.	Цели на предметната програма:	<ul style="list-style-type: none"> запознавање со етиологијатата, факторите на ризик, клиничката слика и современите дијагностички методи кои се користат кај пациентите со цереброваскуларни болести запознавање со современите терапевски принципи на лекување на цереброваскуларните болести 				
11.	Содржина на предметната програма:	Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> Етиологија, фактори на ризик и поделба на цереброваскуларните болести Современа дијагностика и третман на цереброваскуларните болести Практична настава: <ul style="list-style-type: none"> Преглед на пациенти со цереброваскуларни болести 				
12.	Методи на учење:	Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинари				
13.	Вкупен расположив фонд на време	15				
14.	Распределба на расположивото време					
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава		5 часови	
		15.2.	Вежби, Семинари		Вежби 5 часови Семинари 5 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса			
		16.2.	Самостојни задачи			
		16.3.	Домашно учење			
17.	Начин на оценување				бодови	
	17.1	Континуирани проверки			мин.-макс.	

	17.2	Завршен испит	Усмен дел	мин.-макс. бодови 15 - 25
	17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	Семинарска работа	мин.-макс. бодови 25 - 35
	17.4	Активно учество	Теоретска настава Практична настава	мин.-макс. бодови 10 - 20 бодови 10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 59 бода	5 (пет) F
			од 60 до 68 бода	6 (шест) E
			од 69 до 76 бода	7 (седум) D
			од 77 до 84 бода	8 (осум) C
			од 85 до 92 бода	9 (девет) B
			од 93 до 100 бода	10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот, наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		
		1.	Петрова В и сор. Основни принципи на современата неврологија. Просветно дело 2002	
	22.2.	Дополнителна литература		
		1.	Арсовска А, Поповски А. Доплер сонографија во васкуларната патологија. Борографија 2009	

1.	Наслов на наставниот предмет	АЛЕРГИСКИ РИНИТИС		
2.	Код	ДЛИ - 13		
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Катедра по оториноларингологија		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	По избор	7.	Број на ЕКТС 1

				кредити	
8.	Наставник	Проф. Јане Нетковски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма: Проширување и надградување на знаењата од областа на ринологијата и алергиските заболувања.				
11.	Содржина на предметната програма: Општиот дел од содржината се однесува на контрола на средината, употребата на фармаколошки средства и специфична имунотерапија на алергискиот ринитис како и примена на климотерапија и респираторна рехабилитација. Посебниот дел од предметната програма е посветен на алергискиот ринитис и бронхијалната астма како сериозна коморбидна состојба.				
12.	Методи на учење: предавања				
13.	Вкупен расположив фонд на време				
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	15 часа	
		15.2.	Вежби, Семинари		
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса		
		16.2.	Самостојни задачи		
		16.3.	Домашно учење		
17.	Начин на оценување			бодови	
	17.1	Континуирани проверки	мин.-макс.		
	17.2	Завршен испит	мин.-макс.		
	17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	х	мин.-макс.	
	17.4	Активно учество	мин.-макс.		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) F	
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E	
		од 69 до 76 бода		7 (седум) D	
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C	
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B	
		од 93 до 100 бода		10 (десет) A	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит				
20.	Јазик на кој се изведува наставата		македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата				
22.	Литература				
	22.1.	Задолжителна литература			
		1.	„Алергиски болести и лекување” – Проф. Владимир Цветанов		
22.2.	Дополнителна литература				

	1. „Клиничка анатомија на нос и параназални синуси’’ – Проф. Јане Нетковски
--	---

1.	Наслов на наставниот предмет		НЕОНАТОЛОГИЈА		
2.	Код		ДЛИ - 14		
3.	Студиска програма		СМС/Т,СРТ,СФ,СЛ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Клиника за педијатрија, Катедра по педијатрија		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)		Прв циклус		
6.	Академска година/семестар		Зимски семестар	7.	Број на ЕКТС кредити 1
8.	Наставник		Доцент др.Татјана Јаковска		
9.	Предуслови за запишување на предметот		Медицински факултет, додипломска настава,изборен предмет,неонатологија		
10.	Цели на предметната програма: Студии за медицински сестри и техничари, изборен предмет, неонатологија				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> • Физиологија на новородено и адаптација на надворешни услови • Ризично новородено • Жолтици кај новородено • Инфекции и сепси на новородено • Недоносено • Хеморагична болест кај новородено • Физиологија на исхрана кај новородено 				
12.	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска)				
13.	Вкупен расположив фонд на време		15 часа		
14.	Распределба на расположивото време		Теоретска настава= 7 часа, практична настава =8 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	7 часа	
		15.2.	Вежби, Семинари	8 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	5 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	2 часа	
		16.3.	Домашно учење	1 час	
17.	Начин на оценување			бодови	
17.1	Континуирани проверки		10	мин.-макс. 5-	
17.2	Завршен испит		10-20	мин.-макс.	
17.3	Семинарска работа/проект			мин.-макс.	

		(презентација: усмена)	20-30
	17.4	Активно учество	мин.-макс. 20-40
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода	5 (пет) F
		од 60 до 68 бода	6 (шест) E
		од 69 до 76 бода	7 (седум) D
		од 77 до 84 бода	8 (осум) C
		од 85 до 92 бода	9 (девет) B
		од 93 до 100 бода	10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на теоретска настава 51%-60%/ 5 дена 61%-70%/6 бода 71%-80%/7 бода 81%-90%/8 бода 91%-100%/10 бода	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Предавања, вежби, семинари	
22.	Литература		
	22.1.	Задолжителна литература	
		1.	Авторизирани предавања
22.2.	Дополнителна литература=Мардешкиј педијатрија		

1.	Наслов на наставниот предмет	КОМУНИКАЦИИ		
2.	Код	ДЛИ - 15		
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СЛ, СРТ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за Психијатрија и медицинска психологија ЈЗУ УКлиника за психијатрија ул. Белградска б. б.		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	Втора	7. Бр.на ЕКТС кредити	1
7.		Раководител на Катедра Проф. д-р Марија Ралева, Наставата ја изведуваат проф. д-р Викторија Вујовиќ и научен соработник д-р Мира Полазаревска		
8.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
9.	Цели на предметната програма:			
	<ul style="list-style-type: none"> • Совладување на комуникациски вештини • Конфликти и нивно разрешување 			

10.	Содржина на предметната програма: Teoretska nastava:			
	<ul style="list-style-type: none"> • Комуникација помеѓу медицинската сестра/ логопедот / радиотехнологот /физиотерапевтот и пациентот: Преглед • Вештини на поставување прашања, вештини на слушање • Невербално однесување. • Споделување информации- Модели и методи. Вештини за градење на врската • Вештини на советување. Вештини на убедување • Разубедување на лицата кои без причини се грижат за здравјето • Вештини на комуникација со деца и родители/Вештини на комуникација со постари лица. • Соопштување на прогнозата, надежта и ризикот • Справување со хронични болести и уморање/ неисполнување на очекувањата / измама • Соочување со незадоволството на пациентот. Преговарачки вештини • Телекомуникации во здравствена нега. • Конфликти и нивно разрешување 			
11.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска)			
12.	Вкупен расположив фонд на време 15 часа			
13.	Распределба на расположивото време			
14.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	10 часа
		15.2.	Вежби, Семинари	5 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување			
17.1	Тестови	Континуирани проверки Завршен испит	мин.-макс. 40 – 80 бодови	
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена / усна)		мин.-макс 5 – 10	
17.3	Активно учество	Теоретска настава	мин.-макс. 1 – 3	
		Практична настава	4 – 7	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	< 60	5	
		60-68	6	
		68-76	7	
		76-84	8	
		84-92	9	
		92-100	10	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови. За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот		

		на бодовите од сите активности и завршниот испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
		Задолжителна литература			
22.1.	К.Р.Сетурам ан,	Комуникациски вештини во клиничката практика (Комуникација помеѓу пациентот и докторот)	Табернакул	2010 г.	

1.	Наслов на наставниот предмет	ПСИХОСОМАТСКИ БОЛЕСТИ			
2.	Код	ДЛИ - 16			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СЛ, СРТ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за Психијатрија и медицинска психологија ЈЗУ УКлиника за психијатрија, ул. Белградска б. б.			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета/ VI	7. Бр.на ЕКТС кредити	1	
7.	Наставник	Раководител на Катедра Проф. д-р Марија Ралева, Наставата ја изведуваат проф. Др Марија Ралева, и проф. д-р Димитар Боневски			
8.	Предуслови за запишување на предметот	Земен потпис по предметите Мед. нега во психијатрија (СМС-Т), Психијатрија и психотерапија (СЛ), Психијатрија (			
9.	Цели на предметната програма (компетенции):	<ul style="list-style-type: none"> • Усвојување на холистички пристап кон психосоматските болести • Совладување на практичното и теоретското знаење од областа на психосоматските болести • Стекнување знаења за Консултативна (лијезон) психијатрија 			
10.	Содржина на предметната програма:	<p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вовед, дефиниција, причина, и историјат на психосоматската медицина • Телото помеѓу биологијата и психологијата • Емоции, физиологија и структурни промени • Школи и правци на психосоматската медицина • Стрес и теориите на стресот • Психосоматски болести: <ul style="list-style-type: none"> - Функционален соматски синдром 			

	<ul style="list-style-type: none"> - Хроничен синдром на замор - Low back pain синдром - Психосоматски болести во Кардиологија - Психосоматски болести во гастроентерологија - Психосоматски болести во пулмологија - Психосоматски болести во ендокринологија - Психосоматски болести во онкологија - Психосоматски болести во дерматовенерологија - Психосоматски болести во неурологија • Конверзија и психосоматските болести (психофизиолошки растројства) • Лекување: фармакотерапија и психотерапија • Консултативна (лијазон) психијатрија • биофидбек и мониторирање на психосоматските состојби <p>Вежби:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Клинички презентации на Функционален соматски синдром <ul style="list-style-type: none"> - Хроничен синдром на замор - Low back pain синдром - Психосоматски болести во Кардиологија - Психосоматски болести во гастроентерологија - Психосоматски болести во пулмологија - Психосоматски болести во ендокринологија - Психосоматски болести во онкологија - Психосоматски болести во дерматовенерологија - Психосоматски болести во неурологија 			
11.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска)			
12.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа		
13.	Распределба на расположивото време			
14.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	10 часа
		15.2.	Вежби, Семинари	5 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување			
	17.1	Тестови	Континуирани проверки Завршен испит	мин.-макс. 40 – 80 бодови
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена / усна)		мин.-макс 5 – 10
	17.3	Активно учество	Теоретска настава Практична настава	мин.-макс. 1 – 3 4 – 7
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	< 60	5	
		60-68	6	
		68-76	7	
		76-84	8	
		84-92	9	
		92-100	10	

19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови. За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности и завршниот испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
		Задолжителна литература			
22.1.		Чадловски и сор.	Психијатрија том 2	Просветно дело	2004

1.	Наслов на наставниот предмет	КУЛТУРОЛОШКИ И СТРУКТУРНИ КОМПЕТЕНЦИИ НА ЗДРАВСТВЕНИТЕ ПРОФЕСИОНАЛЦИ			
2.	Код	ДЛИ - 17			
3.	Студиска програма	СМС-Т, СРТ, СФ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по социјална медицина, Катедра по епидемиологија и Катедра по интерна медицина			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	По избор	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.д-р Елена Косевска Проф. д-р Весна Велиќ Стефановска Проф. д-р Љубица Георгиевска Исмаил			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				
	Генерална цел:				
	Да се зајакнат културолошките и структурните компетенции на студенти идни здравствени професионалци за надминување на нееднаквоста, диспаратитетите, невидливата дискриминација, како и влијанието на социо-економските фактори при здравствената заштита на пациентите со посебен фокус на маргинализираните групи.				
	Други цели:				
	<ul style="list-style-type: none"> • стекнување на знаења, вештини и техники за практикување на наративната медицина со фокус на културолошките и структурните компетенции при здравствената заштита; 				

	<ul style="list-style-type: none"> • проучување на примери за нееднаквости при здравствената заштита со посебен фокус на вулнерабилните групи; • сензибилизација за прифаќање на правата за здравје и еднаквост во национален и европски контекст. 	
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Наративна медицина, наративна етика и техника-поими (односите здравствен работник-пациент, во секојдневната клиничка пракса); • Етички аспекти на истражувања врз луѓе и кај ранливото население; • Културолошки компетенции -дефиниција, важноста на културолошките разлики во медицински контекст (културна идентификација, јазични бариери, метод на комуникација итн.), интеркултурно образование; • Структурни компетенции (поим за “структурна ранливост“, извори и ефекти од социо-економската нееднаквост); • Медицинска одговорност за недискриминација (во релација со пациентите..), ставови, знаење, вештини; • Здравствен систем, право на здравје, процеси на дискриминација (стереотипи, предрасуди, разлики), принципи на недискриминација во ЕУ и во национални рамки; • Набљудување на феноменот на дискриминација со соодветен пристап на заштитата на здравјето кај вулнерабилните групи (ХИВ позитивни лица, жени и деца жртви на насилство, ЛГБТИ лица, сексуални работници, лица кои користат дроги, лица со неспособност, роми, сиромашни луѓе, и други групи); • Анализа на статусот на Ромите, како најзастапени вулнерабилни групи (историја, здравје, култура, вработување, јазик, социо-економски статус, еманципација итн., (во Европски и национален контекст); • Поимот еднаквост и неговите претпоставки: формална и суштинска равноправност меѓу различните социјални групи и намалување на здравствените разлики; • Респектирање на човековите права за живот, здравје, приватност, фамилијарен живот и недискриминација. <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • презентација на случаи од клиничката пракса; • организирање на отворена дискусија во мали групи на зададена тема; • игра на улога според зададено сценарио; • вежбање на техники за слушање, пишување, комуникација, интерпретација, набљудување итн. <p>Есеј: Пишување на есеј на зададена тема</p>	
12.	<p>Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, есеј</p>	
13.	<p>Вкупен расположив фонд на време</p>	30
14.	<p>Распределба на расположивото време</p>	

15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	4 часови
		15.2	Вежби (работа во мали групи, есеј, тимска работа)	Вежби 10 часови Есеј 1 час
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	
		16.2	Самостојни задачи	
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување		бодови	
17.1	Тестови			мин.-макс. /
	Завршен испит	Усмен дел	бодови	мин.-макс. 15 - 25
17.2	Есеј	Пишување есеј	бодови	мин.-макс. 25 - 35
17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови	мин.-макс. 10 - 20
		Практична настава	бодови	10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и практичната настава и да освои минимум бодови.</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да напише есеј на зададена тема во писмена форма.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, и завршниот испит.</p>		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и наставниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		
22.	Литература			
	Задолжителна литература			
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач
	Година			
22.1	1	Vasile Astărăstoe Cristina Gavrilovici Mihaela Vicol Dezideriu Gergely Sandu Ion	Ethics and non-discrimination of vulnerable groups in the health system	Editura „Gr.T. U. M. F. Iasi, Copyright, ADIS, 2011
	2	Rita Charon	Principles and Practice of Narrative	Oxford University Press
				2011
				2017

			Medicine		
	3	Seth M. Holmes, Kelly R. Knight	Structural competency	PH 290 – Spring 2015, http://bit.ly/holmes officehours	2015
	4	Lucian Cherata	History and Culture in Roma culture, Indian Philosophy p. 90	Ed AIUS Printed Craiova, 2010.	2010
	5	See Bernard E. Whitley Jr. & Mary E. Kite	The psychology of prejudice and discrimination, Second edition	Wadsworth Cengage Learning, 2010	2010
	Дополнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Castaneda Heide,. Holmes Seth M, Madrigal DS., DeTrinidad Young Maria-Elena, Beyeler Naomi, Quesada James	Immigration as a Social Determinant of Health	Annu. Rev. Public Health 2015.36:375-392.	2015
	2	Quesada J., Holmes SM, Sue K., Bourgeois Ph.,	Re-invigorating the social history: "Structural vulnerability" as a tool for promoting structural competence in health care.	Academic Medicine structural Vulnerability Manuscript: 1-17	2015
	3	Charon Rita, Hermann Nellie, Devlin Michael.	Close Reading and Creative Writing in Clinical Education: Teaching attention, Representation and Affiliation	Academic medicine	2015
	4	Jonathan M. Metzl Helena Hansen	Structural competency: Theorizing a new medical engagement with stigma and inequality Structural Stigma and Population Health	Social Science & Medicine Volume 103 , Pages 126– 133	2014
22.2					

1.	Наслов на наставниот предмет	МЕНАџМЕНТ ЗА КВАЛИТЕТ НА ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ (TQM) ВО ЈАВНОТО ЗДРАВСТВО
----	------------------------------	---

2.	Код	ДЛИ - 18		
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за Социјална медицина		
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година / семестар	Изборен, VI семестар	7. Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Одговорен наставник: Проф. д-р Моме Спасовски		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): 1. Изготвување на листа од јавноздравствени проблеми поврзани со полето на работа 2. Постапување на проблемот (problem statement) и целите за подобрување на состојбите (improvement target) 3. Изготвување на листа на причини за настанок на проблемот 4. Можни мерки за редуција или елиминација на причините 5. Планирање за мерење на тоа колку добро проблемот е решен 6. Планирање за одржување на напредокот			
11.	Содржина на предметната програма: 1. Причина за подобрување на состојбите -Brainstorming (листа на идеи за приоритетни јавноздравствени проблеми) -Гласање -Критериуми за одредување на приоритет -Постапки за одредување на причините за избор на соодветниот приоритетен јавноздравствен проблем(шематски приказ - Flowchart) 2. Сегашна состојба -Алатки: табела (checksheet), графикони (bar chart), Pareto chart 3. Анализа -Развивање на "Причина-Ефект" дијаграм (Рибина коска - Fishbone) - Методи за потврдување на вистинските причини за јавноздравствениот проблем 4. Мерки со мерливи вредности -Развивање на таблица (Countermeasures Matrix) -Cost-Benefit Analysis Барииери и предности -Изработка на детален план (кој, што, кога) Резултати Алатки: - компарација(споредба) на состојбите пред и по мерките -приказ на податоците со табели, дијаграми, Pareto Chart Стандардизација -Воведување на мерките во редовната работа на здравствените работници во процесот на здравствената заштита -Формирање на мониторинг систем -Подготовка на упатства -Едукација на вработените - Повторување на успехот во други подрачја Дни планови -Лекции научени од спроведениот проект			
12.	Методи на учење: Теоретска настава: предавање, интерактивна настава, групна работа, прикажување на филмови од областа			

	Практична настава: семинари, вежби со калкулации и анализа на податоци, демонстрација, компјутерска симулација, Индивидуална работа: дискусии, евалуација на научна литература, консултации, консултации по сегменти од интерес, есеи, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	Теоретска настава: 10 часа Практична настава - 5 часа Индивидуална работа: 15 часа		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	Вид на активност		Часови
		Теоретска настава		10
		Семинари		5
		Индивидуална работа		
		Вкупно		15
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Тестови	макс Усмен дел	мин бодови 15 - 25
	17.2.	Семинарска работа/ проект (презентација: писмена и усна)	макс Семинарска работа	мин бодови 25 - 35
	17.3.	Активност и учество	макс Теоретска настава Практична настава	мин бодови 10 - 20 бодови 10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 59 бода		5 (пет) (F)
		од 60 до 68 бода		6 (шест) (E)
		од 69 до 76 бода		7 (седум) (D)
		од 77 до 84 бода		8 (осум) (C)
		од 85 до 92 бода		9 (девет) (B)
		од 93 до 100 бода		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската и практичната настава и да освои минимум бодови Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.		

20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата

1.	Наслов на наставниот предмет	ЗДРАВЈЕ НА МИГРАНТИ			
2.	Код	ДЛИ - 19			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СРТ, СФ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по социјална медицина			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	По избор	7. Зимски /летен	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Фимка Тозија			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): По завршувањето на овој предмет, студентот ќе го продлабочи знаењето од областа на здравјето на мигрантите како јавно здравствен проблем и би требало да биде способен да: <ul style="list-style-type: none"> • ги препознава главните категории на мигранти и нивните карактеристики • ги знае главните фактори кои придонесуваат за дискриминација и лошо здравје на мигрантите и бегалците и ограничениот пристап до здравствена заштита, кој исто така претставува бариера за нивната интеграција во земјата домаќин • има знаења за постоечката легислатива за човековите права и правата за здравје во земјата и Европа • да ги препознае бариерите за здравствена заштита со акцент на земјата домаќин • да биде свесен за состојбата со мигрантите глобално и во Европа 				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> • Вовед во главните категории на мобилните популации мигранти, бегалци, баратели на азил, и недокументирани мигранти • Вовед во клучните концепти кои доведуваат до здравствена нееднаквост, како што се етничка припадност, пол, социјален статус, култура, сиромаштија и неписменост, како и за влијанието на дискриминацијата и расизмот врз здравјето • Разлики помеѓу мигрантите, барателите на азил и недокументираните мигранти • Причини за сегашната мобилност на населението во светот • Фактори кои придонесуваат за лошо здравје на мигрантите и бегалците • Причини за сегашната миграција во светот и Европа • Моментална состојба во земјата односно профил, услови за живеење на мигрантите, недокументираните мигранти и бегалците • Легислатива за човекови права и права за пристап до здравствени услуги за различни категории (мигранти, бегалци, недокументирани мигранти) во земјата и Европа • Политика за интеграција на мигранти 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Податоци и истражување за миграција • Одговор на здравствениот систем <p>Семинарска работа: Изработка на семинарска задача.</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава, семинари, вежби, интерактивни работилници, групна практична работа и теренска работа во заедницата			
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	5 часа
		15.2.	Семинари	10 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување		бодови	
17.1	Континуирани проверки	мин.-макс.		
17.2	Завршен испит	Усмен дел	бодови	мин.-макс. 20 - 40
		Испитот е презентација и одбрана на изготвен проект – здравствена слика и стратегија на заедницата		
17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	Семинарска работа	бодови	мин.-макс. 20- 40
17.4	Активно учество	Теоретска настава	бодови	мин.-макс. 5 - 10
		Практична настава	бодови	5 - 10
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) F
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E
		од 69 до 76 бода		7 (седум) D
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B
		од 93 до 100 бода		10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците		

	квалитетот на наставата	и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		
22.	Литература			
	Задолжителна литература			
22.1.	1.	WHO. Health literacy: The solid facts - WHO/Europe – World. World Health Organization 2013		
	2.	(a) International migration, health and human rights . World Health Organization, Office of the High Commissioner for Human Rights and the International Organization for Migration. 2013		
	3.	(b) Migration and health in the European Union EuroHealth 16(1) 2010, LSE Health, London School of Economics and Political Science, United Kingdom.		
	4.	Tulchinsky T, Varavikova E. The new public health. Third Edition. Elsevier, Academic Press. 2014		
	Дополнителна литература			
22.2.	1.	(c) How health systems can address health inequities linked to migration and ethnicity . Briefing on policy issues produced through the WHO/European Commission on equity project. Copenhagen, WHO Regional Office for Europe, 2010.		
	2.	(d) IOM. Summary Report on the MIPEX Health Strand and Country Reports . 2016		

1.	Наслов на наставниот предмет	ОЦЕНКА НА ЗДРАВЈЕ И СТРАТЕШКО ПЛАНИРАЊЕ ЗА ЗДРАВЈЕ ВО ЗЕДНИЦАТА			
2.	Код	ДЛИ - 20			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СРТ, СФ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по социјална медицина			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	По избор	7. Зимски /летен	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Фимка Тозија			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): По завршувањето на овој предмет, студентот ќе го продлабочи знаењето од областа на стратешко планирање во здравството и би требало да биде способен да: <ul style="list-style-type: none"> да го разбере циклусот на менаџмент и процесот на оценка и планирање во јавното здравје во заедницата да дефинира јавно здравствен проблем и одреди приоритети за јавно-здравствена интервенција во заедницата да врши анализа на здравствен проблем и има поголема креативност и иновација за 				

	<p>решавање на проблеми – процес базиран на докази</p> <ul style="list-style-type: none"> • стратешки да планира и предлага соодветна ефективна интервентна стратегија базирана на докази • да врши мониторинг и евалуација на имплементацијата на здравствената стратегија 			
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Циклус на менаџмент за здравје во заедницата – процес од шест чекори на планирање • Систем за одредување основни приоритети и вовед во PEARL • Одредување глобални цели и дефинирање здравствен проблем во заедницата • Анализа на здравствен проблем: детерминанти, директни и индиректни контрибутивни фактори • Формулирање цели на: исход, влијание, процес • Одбирање правец на интервенција - Стратегии кои се успешни - базирано на докази • Дизајн на Стратегија за интервенција • Развивање работен план и програмски буџет • Планирање на мониторинг и евалуација • Изготвување здравствена слика и здравствена стратегија во заедницата <p>Семинарска работа: Изработка на семинарска задача на даден јавно здравствен проблем</p>			
12.	<p>Методи на учење: Интерактивна настава, семинари, вежби, интерактивни работилници, групна практична работа и теренска работа во заедницата</p>			
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	5 часа
		15.2.	Семинари	10 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Континуирани проверки	мин.-макс.	
	17.2	Завршен испит	Усмен дел	мин.-макс. бодови 20 - 40
	Испитот е презентација и одбрана на изготвен проект – здравствена слика и стратегија на заедницата			
	17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	Семинарска работа	мин.-макс. бодови 20- 40
17.4	Активно учество	Теоретска настава	мин.-макс. бодови 5 - 10	
		Практична настава	бодови 5 - 10	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) F
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E
		од 69 до 76 бода		7 (седум) D
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B

		од 93 до 100 бода	10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата	
22.	Литература		
		Задолжителна литература	
22.1.	1.	Mellison M. et al. Healthy Plan – itTM a tool for planning and managing public health programs. Centers for Disease Control, Atlanta, 2005	
	2.	Донев Д., Спасовски М., Тозија Ф., Косевска Е. Социјална медицина, УКИМ Медицински факултет Скопје, 2013	
	3.	Tulchinsky T, Varavikova E. The new public health. Third Edition. Elsevier, Academic Press. 2014	
		Дополнителна литература	
22.2.	1.	Detels R., Beaglehole R., Lansang MA., Gulliford M. Oxford Textbook of public health (5 th edition). Oxford University Press. 2009	

1.	Наслов на наставниот предмет	СПОРТ И ЗДРАВЈЕ		
2.	Код	ДЛИ - 21		
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Факултет за физичка култура		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	По избор	7.	Број на ЕКТС кредити 1
8.	Наставник			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции):			
	Целта на предметот физичко образование и спорт е усвојување на нови и усовршување на старите моторни знаења и вештини, подобрување на моторните, морфолошките и функционалните способности се со цел унапредување на здравјето, задоволувањето на потребите за движење, оспособување на студентот за рационално, содржајно користење			

	на слободното време како и подобрување на квалитетот на животот во младоста, во зрелата возраст и староста. Унапредување на социјалната комуникација. Оспособување на студентот за самостојно спортување и физичко вежбање, запознавање со законитостите на физичката култура и правилната исхрана. Стекнување знаења за структурата, правилата, принципите на тренажниот процес и специфичностите за избраната кинезиолошка активност				
11.	Содржина на предметната програма: А. Програм - основен редовен програм - кошарака, одбојка, ракомет, мал фудбал, аеробик, пилатес, стречинг, велосипедизам, ролање. Б. Програм - изборна настава (самофинсирање) - пливање, фитнес, тенис, лизгање на мраз, планинарење, скијање, логорување, самоодбрана, карате, цудо.				
12.	Методи на учење: Теоретска настава и практични вежби				
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа			
14.	Распределба на расположивото време				
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часа	
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	10 часа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи		
		16.2	Самостојни задачи		
		16.3	Домашно учење		
17.	Начин на оценување		бодови		
	17.1	Тестови	мин.-макс.		
		Завршен испит	Усмен дел	бодови	мин.-макс.
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови	мин.-макс
	17.3	Активно учество	Теоретска настава Практична настава	бодови бодови	мин.-макс.
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф	
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е	
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д	
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц	
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б	
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Студентот е должен редовно да ја посетува и да се залага во наставата за да стекне услов за добивање на потпис. Проверување на знаењата и вештините, нивото на моторните, функционалните и антропометриските карактеристики и теоретските знаења, се врши во текот на семестарот преку реализација на колоквиуми и на крајот на семестарот, односно годинатасо пријавување на испитот кога ќе започне сесијата			

		за испити. Студентот треба да полага-практично и теоретски-во зависност од изборот на активноста.				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата				
22.	Литература					
	Задолжителна литература					
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година	
22.1	1.	Авторизирани предавања од предавачите				
1.	Наслов на наставниот предмет		УРИНА, ПРОТЕИНУРИЈА И ХЕМАТУРИЈА ВО ЛЕКАРСКАТА ПРАКСА			
2.	Код		ДЛИ - 22			
3.	Студиска програма		СМС/Г, СФ, СРТ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		УКИМ-Медицински факултет, Институт за медицинска и експериментална биохемија, Катедра по биохемија и клиничка биохемија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)		Прв циклус			
6.	Академска година/семестар		Втора/IV	7.	Број на ЕКТС кредити 1	
8.	Наставник		Проф. д-р Светлана Цековска			
9.	Предуслови за запишување на предметот		Потпис по Биохемија 1 и Биохемија 2 за студенти по општа медицина; потпис по предметот Биохемија со биофизика за студенти од тригодишните студии за стручни сестри и потпис по Биохемија за студентите на тригодишните студии за физиотерапевти			
10.	Цели на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> • Изучување на составот на урината со особен осврт на уринарните протеини; • Детекција на уринарните протеини и испитување на потеклото на протеинуријата, хематуријата, како и евалуација на реналните лезии за потребите на клиничката пракса 					
11.	Содржина на предметната програма: <p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • -Уринарни протеини; • - Квалитативно и квантитативно испитување на уринарните протеини; • - Сепарација на уринарните протеини со техниката SDS-PAGE; 					

	<ul style="list-style-type: none"> • Детекција на видот на уринарните протеини со нивно клиничко значење; • Хематурија, потекло на хематуријата; • Толкување на добиените резултати <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Собирање на уринарни примероци, транспорт, центрифугирање; • Квалитативно и квантитативно испитување на уринарните протеини; • Електрофоретска сепарација на уринарните протеини со техниката SDS-PAGE; • Детекција на одделни уринарни протеини; • Одредување на потеклото на уринарните протеини; • Одредување на степенот на реналната лезија (за протеини од ренално потекло) 			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања, вежби, семинари 15 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2.	Вежби, Семинари	Вежби: 7 часови (лабораториски, клинички) Семинари: 3 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	/
		16.2.	Самостојни задачи	/
		16.3.	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување		бодови	
17.1	Континуирани проверки	/		мин.-макс.
17.2	Завршен испит	Усмен дел	бодови	мин.-макс. 15-25
17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	Семинарска работа	бодови	мин.-макс. 25-35
17.4	Активно учество	Теоретска настава	бодови	мин. - макс. 10-20
		Практична настава	бодови	10-20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) F
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E
		од 69 до 76 бода		7 (седум) D
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B
		од 93 до 100 бода		10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите</p>		

		активности (завршниот испит, семинарската работа и учество во теоретската и практичната настава)	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведување на наставата	
22.	Литература		
		Задолжителна литература	
22.1.	1.	Клиничка биохемија - Штраус Б. и сор., Медицинска наклада, Загреб 2009.	
22.2.	1.	Дополнителна литература Медицинска биохемија – Nada T. Majkić-Singh, Медицински факултет, Белград 1994.	

1.	Наслов на наставниот предмет	ЕЛЕКТРОКАРДИОГРАФИЈА		
2.	Код	ДЛИ - 23		
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по Интерна медицина		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	Трета/V	7.	Број на ЕКТС кредити 1
8.	Наставник	Проф. д-р Љубица Георгиевска Исмаил		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит Интерна медицина		
10.	Цели на предметната програма (компетенции):			
	<ul style="list-style-type: none"> • Да опише што е потребно за да се направи квалитетен електрокардиограм • Да научи да препознае нормален електрокардиограм • Да ги препознае основните нарушувања во спроведувањето на импулсите • Да препознае предкоморна и/или коморна аритмија • Да препознае миокардна исхемија/инфаркт • Да препознае електрокардиографски показатели на структурни срцеви нарушувања • Да препознае ритам на електростимулатор • Да препознае состојби кои бараат итен третман 			
11.	Содржина на предметната програма:			
	Теоретска настава:			
	<ul style="list-style-type: none"> • Електричен систем на спроведување и срцева електрофизиологија • Основни принципи на електрокариографија и електрокардиограм (ЕКГ хартија, мерења, срцева фреквенција, оска, извори на грешки при правење) 			

	<ul style="list-style-type: none"> • Нормален електрокардиограм - приод кон интерпретација • Нормален синусен ритам и синусни ритмови • Нарушувања во спроведувањето • Нарушувања во ритамот (предкоморни, спојнични, коморни) • Миокардна исхемија и инфаркт • Предкоморни и коморни оптоварувања <p>Практична настава: Се вежба правење и интерпретација на електрокардиограм</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава на предавања и вежби			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања, вежби 15 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	9 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 6 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Тестови	Квизови	бодови мин.-макс. 12 - 20
		Завршен испит	Практичен	бодови мин.-макс. 30 - 50
			Студентот е должен да препознае и опише минимум 60% од електрокардиограмот што му се дава на увид	
	17.2	Активно учество	Теоретска настава* Практична настава** * 1 час -2 бода ** 1 час – 2 бода	бодови мин.-макс. 10 - 18 бодови 8 - 12
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис и да пристапи на завршен испит студентот е потребно да ја посетува теоретската и практичната настава и да освои минимум бодови</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на</p>		

		оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, и завршниот испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1	Георгиевска-Исмаил Љубица и сор.	Електрокардиографија.	Скопје: Аз-Буки,	2008
	Доплнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1		ЦД и други материјали во електронска форма за вежба		

1.	Наслов на наставниот предмет	ГЕНЕТИКА ВО СОВРЕМЕНА МЕДИЦИНСКА ПРАКСА			
2.	Код	ДЛИ - 24			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по Педијатрија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Зоран Гучев			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Да се добие увид во молекуларно медицински методи во современата медицина, со акцент на педијатрија. Акцент на дијагноза и на генетски третман.				
11.	Содржина на предметната програма:				
	Теоретска настава:				
	<ul style="list-style-type: none"> • Историја, базична клеточна биологија (структура, функција на гени, хромозоми) • Типови на наследување. • Молекуларни методи. 				
	Практична настава:				

	Практична примена на методите за дијагноза на посебни заболувања. Праксата е задолжителна и се изведува на различни одделенија под водство на ментор-професор и одговорен во молекуларната лабораторија.			
12.	Методи на учење: Предавања, пациенти, лабораторија, семинар.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања, вежби 15 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	Часови 8
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	часови 7
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Тестови	Континуирани проверки	бодови мин.-макс.
		Завршен испит	Усмен дел	бодови мин.-макс. 25 - 35
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарски работи	бодови мин.-макс. 15 - 25
	17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови мин.-макс. 10 - 20
Практична настава			бодови 10 - 20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да ги положи предвидените континуирани проверки или да освои минимум 30% од вкупниот број бодови предвидени за континуирани проверки при што во испитната сесија		

		<p>прво ги полага неположените континуирани проверки, а потоа пристапува на завршен испит.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски, Англиски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1	Nelson	Textbook of Pediatrics	Wiley-Liss	2010
	2	Ricki Lewis	Human Genetics	Wiley-Liss,	2012
	3	Tom Strachan and Andrew P. Read	Human Molecular Genetics, 2nd edition	Wiley-Liss	2010
	Доплнителна литература				
22.2	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1				

1.	Наслов на наставниот предмет (изборен предмет)	ПОДГОТОВКА И ОДГОВОР НА ЗДРАВСТВЕНИОТ СИСТЕМ НА КРИЗНИ СОСТОЈБИ			
2.	Код	ДЛИ - 25			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по хигиена			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора/IV	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	проф. д-р Михаил Кочубовски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				
	<ul style="list-style-type: none"> Студентот да се запознае и да научи за здравствените ризици при појава на кризни/вонредни состојби. 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Студентот да ги усвои принципите на управување во подготовката на здравствениот систем за правилен и навремен одговор при појава на кризни/вонредни состојби во функција на превенција на штетните последици по здравјето на населението 				
11.	Содржина на предметната програма: <ul style="list-style-type: none"> • Хигиена во вонредни услови: брза детекција и отстранување на ризиците од различни медиуми од животната средина, • Предизвици и улоги на здравството за управување во вонредни состојби, • Процес на планирање на програми за подготовка и одговор на здравството при кризни состојби, • Пред-болнички подготовки за вонредни состојби (триажа, медицинска евакуација, итна медицинска служба и др., • Подготовка на болниците за одговор при кризни состојби, • Проценка на штетите и анализа на потребите, брза проценка на здравствените потреби, • Комуникација со ризик, • Здравствена екологија при катастрофи (водоснабдување, санитација, отпад, сместување, фактори на животната средина, стандарди на SPHERE), • Хемиски инциденти и нови закани, • Процес на опоравување и реконструкција. 				
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, вежби/семинари, самостојно учење од книги, компјутерски асистирано учење, нагледно учење и практични примери од пракса со приказ на филм и фотографии за справување со пожар и болни и повредени во сообраќајна несреќа и нивно правилно и навремено триажирање и пружање на медицинска помош				
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови			
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања, вежби, самостојни задачи 15 часови домашно учење			
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови	
		15.2	Вежби (лабораториски, семинари, тимска работа)	5 часови	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови	
		16.2	Самостојни задачи	5 часови	
		16.3	Домашно учење	15 часови	
17.	Начин на оценување		бодови		
17.1	Завршен испит	Усмен дел	бодови	мин	макс
				15	25
17.2	Семинарски работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови	мин	макс
				25	35
17.3	Активно учество на настава	Теоретска настава	бодови	мин	макс

		– тероретска и практична		10	20
			Практична настава	10	20
18.	Критериуми за оценување	Изборен предмет – Оценувањето е положил/не положил			
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да подготви семинарсктруд, а потоа пристапува на завршен испит.</p> <p>Оценката за предметот се формира според сите активности учество на наставата, семинарската тема и завршниот испит.</p>			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и наставникот кој учествува во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Ѓорѓев Д, Кочубовски М, Кендровски В, Ристовска Г.	Хигиена и здравствена екологија	Медицински факултет, Републички завод за здравствена заштита	2008
	2	Кочубовски М.	План за подготовка и одговор на здравствениот систем при вонредни/кризни состојби во РМ	Министерство за здравство	2009
	3	Кочубовски М.	План за одговор при вонредни/кризни состојби на ниво на ЈЗУ Универзитетска Клиника по хируршки болести „Св.Наум Охридски“-Скопје	Министерство за здравство	2013
	4	IASC	Inter-Agency Contingency planning guidelines for humanitarian assistance	Inter-Agency Standing Committee – IASC	2007
	5	WHO	Manual for the health care of children in humanitarian emergencies	WHO	2008

		Дополнителна литература				
		Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2		1	Кочубовски М.	Интерен сет од презентации во Power Point и видео клипови	интерно	2013

1.	Наслов на наставниот предмет		МАЛИГНИ БОЛЕСТИ ВО ДЕТСКА ВОЗРАСТ			
2.	Код		ДЛИ - 26			
3.	Студиска програма		СМС-Т,СРТ,СФ,СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Клиника за педијатрија, Катедра по педијатрија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)		Прв циклус			
6.	Академска година/семестар		Зимски семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник		Проф.д-р Ката Мартинова			
9.	Предуслови за запишување на предметот		Медицински факултет, додипломска настава,изборен предмет,			
10.	Цели на предметната програма: Студии за медицински сестри и техничари, изборен предмет, Малигни болести во детска возраст					
11.	Теоретска настава 10 часа		<ul style="list-style-type: none"> • Етиопатогенеза на малигни болести • Класификација на малигни болести • Леукемии • Солидни тумори • Малигни лимфоми • Дијагностички алгоритам на малигни болести • Принципи на терапија • Акутни и хронични ефекти на хемотерапија Прогностички фактори 2			
12.	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска)					
13.	Вкупен расположив фонд на време		15 часа			
14.	Распределба на распложивото време		Теоретска настава= 10 часа, практична настава =3 часа, семинар 2 часа			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава		10 часа	
		15.2.	Вежби, Семинари		3 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Тест		2 часа	
		16.2.	Самостојни задачи			
		16.3.	Домашно учење			
17.	Начин на оценување				бодови	

	17.1	Континуирани проверки	5-10	мин.-макс.
	17.2	Завршен испит	10-20	мин.-макс.
	17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	20-30	мин.-макс.
	17.4	Активно учество	20-40	мин.-макс.
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)		до 59 бода	5 (пет) F
			од 60 до 68 бода	6 (шест) E
			од 69 до 76 бода	7 (седум) D
			од 77 до 84 бода	8 (осум) C
			од 85 до 92 бода	9 (девет) B
			од 93 до 100 бода	10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на теоретска настава 51%-60%/ 5 дена 61%-70%/6 бода 71%-80%/7 бода 81%-90%/8 бода 91%-100%/10 бода		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Предавања, вежби, семинари		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		
		1.	Авторизирани предавања	
	22.2.	Дополнителна литература		

1.	Наслов на наставниот предмет	ПРЕВЕНТИВНИ МЕРКИ ЗА ЗАЧУВУВАЊЕ НА ДЕТСКОТО ЗДРАВЈЕ			
2.	Код	ДЛИ - 27			
3.	Студиска програма	СМС-Т, СРТ, СФ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Клиника за педијатрија, Катедра по педијатрија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Зимски семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.д-р Мирјана Кочова			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Медицински факултет, додипломска настава, изборен предмет,			
10.	Цели на предметната програма:	Студии за медицински сестри и техничари, изборен предмет, Превентивни мерки за			

	зачувување на детското здравје			
11.	<p>Ќе биде прикажан кост-бенефитот од превентивните мерки, начинот на планирање на превентивни програми, содржината на превентивните програми, планирање на тимот кој ги изведува, начин на имплементација. Посебен осврт ќе се даде на успешни програми како што е програмата за доење, за антирахитична профилакса, скрининг програмите и слично</p> <p>1. Превентивна медицина (Значење, место на превентивни програми кост-бенефит) 1</p> <p>2. Следење на раст и развој (Растење во доенечка возраст, техника на ауксолошки мерења на доенче, растење во втора и трета година, растење во пубертет) 2</p> <p>3. Развој (моторен, когнитивен, развој на говор) 1</p> <p>3. Развојно советувашиште 1</p> <p>4. Имунизација 2</p> <p>5. Превенција на рахит 1</p> <p>6. Превенција на вродено исчашување на колкот 1</p> <p>7. Подготовка и имплементација на превентивна програма (пример: доење) 1</p> <p>8. Контрола и извештаи за превентивни програми 1</p> <p>9. Скрининг програми (услови за скрининг програм, кост-бенефит, прибирање на материјал, база на податоци) 2</p> <p>10. Тест 2</p>			
12.	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска)			
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа		
14.	Распределба на расположивото време	Теоретска настава= 6 часа, практична настава =7 часа тест 2 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	6 часа
		15.2.	Вежби, Семинари	7 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Тест	2 часа
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување		бодови	
17.1	Континуирани проверки	5-10	мин.-макс.	
17.2	Завршен испит	10-20	мин.-макс.	
17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	20-30	мин.-макс.	
17.4	Активно учество	20-40	мин.-макс.	
18.	Критериуми за	до 59 бода	5 (пет) F	

	оценување (бодови/оценка)	од 60 до 68 бода	6 (шест) E
		од 69 до 76 бода	7 (седум) D
		од 77 до 84 бода	8 (осум) C
		од 85 до 92 бода	9 (девет) B
		од 93 до 100 бода	10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на теоретска настава 51%-60%/ 5 дена 61%-70%/6 бода 71%-80%/7 бода 81%-90%/8 бода 91%-100%/10 бода	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Предавања, вежби, семинари	
22.	Литература		
	22.1.	Задолжителна литература	
		1.	Авторизирани предавања
22.2.	Дополнителна литература		

1.	Наслов на наставниот предмет	НАУЧЕН ТРУД: ДА СЕ НАПИШЕ И ДА СЕ ОБЈАВИ		
2.	Код	ДЛИ - 28		
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра за Имунологија		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	Втора/IV	7.	Број на ЕКТС кредити 1
8.	Наставник	Доц. д-р Дејан Трајков		
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции):			
	<ul style="list-style-type: none"> • Да препознае и да употребува научен начин на размислување • Да знае што е научно размислување • Да користи научна информација • Да направи класификација на научните трудови • Да приотви научен труд • Да изнесе научен труд 			
11.	Содржина на предметната програма:			
	Теоретска настава:			
	- Пребарување литературни податоци			
	- Компјутерска анализа на високо слични трудови			

	<ul style="list-style-type: none"> - Мерење научен придонес со програмот Publish or perish - Приготвување на изворен труд - Приготвување на ревиски труд - Приготвување на приказ на случај <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Изнесување на изворен труд - Изнесување на ревиски труд - Изнесување на приказ на случај 			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања и вежби 15 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	10 часови
		15.2	Вежби, семинари, тимска работа	5 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување		бодови	
17.1	Тестови		мин.-макс.	
	Завршен испит	Усмен дел	бодови	мин.-макс. 15 - 25
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови	мин.-макс 25 - 35
17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови	мин.-макс. 10 - 20
		Практична настава	бодови	10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>		

20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1	Спироски МЖ	Научен труд - Да се напише и да се објави	Институт за Имунобиологија и хумана генетика, Скопје	2002
	Доплнителна литература				
22.2	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година

1.	Наслов на наставниот предмет	ЛИПОПРОТЕИНИ – РИЗИК ФАКТОР ЗА РАЗВОЈ НА АТЕРОСКЛЕРОЗА			
2.	Код	ДЛИ - 29			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по Биохемија и клиничка биохемија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Втора/IV	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.др. Даница Лабудовиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции):				
	<ul style="list-style-type: none"> • Да се запознае со улогата на липопротеините, транспортните протеини и ензимите вклучени во развој на атеросклерозата заболувањата кои се последица на атеросклерозата: КАБ , цереброваскуларни, ДВТ; да се запознае со електрофоретските методи за сепарација HDL и LDL супкласите и апо(a) изоформите; • Демонстрација и практичан работа со ПАГ електрофоретските методи за сепарација HDL и LDL супкласите, апо(a) изоформите и Western blott техниката. 				
11.	Содржина на предметната програма:				
	Теоретска настава:				
	<ul style="list-style-type: none"> • Класификација и метаболизам на плазма липопротеините; 				

	<ul style="list-style-type: none"> • HDL и LDL супкласи; CETP, LCAT; • Липопротеин (а) и апопротеин(а) фенотипови • Клиничко значење на липопротеините во развојот на различни заболувања како што се: КАБ, ЕСРД, цереброваскуларни заболувања, шеќерна болест, длабока венска тромбоза . <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3-30% градиентна неденатуирачка ПАГ електрофореза за сепарација на HDL и LDL супкласите • 3-15- градиентна SDS-PAG електрофореза за сепарација на апопротеин(а) проследена со Western blott на нитроцелулозна мембрана и , визуализација со имунотехника <p>Семинарска работа: припрема и јавна презентација на семинарски труд поврзан со липопротеините и дискусија поврзана со семинарските трудови</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања, вежби, семинари 15 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 5 часови Семинари 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Тестови	мин.-макс.	
		Завршен испит	Усмен дел	бодови мин.-макс. 15 - 25
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови мин.-макс 25 - 35
	17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови мин.-макс. 10 - 20
			Практична настава	бодови 10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен	Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува		

	испит	теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација. Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.1	1	Dhalla NS, et al.,	Biochemistry of atherosclerosis,	Springer, USA	2009
	2	Marshall WJ & Bangert SK.	Clinical Biochemistry - Metabolic and clinical aspects.	Churchill Livingstone, Elsevier	2008, pp 783
	Дополнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1	Dunbar BS, et al.,	Protein Blotting. A Practical Approach	Oxford University	1999
	2	Patel D,	.Electrophoresis, Essential data.	Gel Wiley Chischester,	1999.

1.	Наслов на наставниот предмет	МИКРОБИОЛОШКА ДИЈАГНОЗА НА УРИНАРНИ ИНФЕКЦИИ			
2.	Код	ДЛИ - 30			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра микробиологија со паразитологија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Интегриран циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета/VI		Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.др. Милена Петровска			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен испит од Микробиологија			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Видови на уринарни инфекции според патогенезата, според начинот на настанување, квалитетна микробиолошка дијагноза, избор на терапевско средство и профилакса				

11.	Теоретска и практична настава				
	☐ најчести предизвикувачи на уринарни инфекции ☐ епидемиолошки карактеристики на уринарните инфекции ☐ патогенеза на уринарни инфекции ☐ принципи на микробиолошката дијагноза на уринарните инфекции (видови и начини на собирање на примероците, чување и ракување со урината, квантитативна уринокултура, толкување на резултатите (сигнификантна бактериурија, контаминација) избор на тераписко средство ☐ превенција на уринарни инфекции				
12.	Методи на учење:				
	Интерактивна теоретска настава; ☐ самостојно учење; ☐ учење базирано на проблеми; ☐ самостојна анализа на собрани примероци, квантитативни уринокултури, антибиограми; ☐ самостојно толкување на микробиолошки резултати; ☐ презентација со дискусија за време на семинари				
13.	Вкупен расположив фонд на време		30 часови		
14.	Распределба на расположивото време		15 часови предавање, вежби, семинари 15 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часа	
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 5 часа Семинари 5 часа	
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови	
		16.2	Самостојни задачи	часови	
		16.3	Домашно учење	15 часа	
17.	Начин на оценување			бодови	
	17.1	Тестови		мин.-макс.	
		Завршен испит	Усмен дел	бодови	мин.-макс. 15 - 25
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	бодови	мин.-макс 25 - 35
	17.3	Активно учество	Теоретска настава	бодови	мин.-макс. 10 - 20
		Практична настава	бодови	10 - 20	
18.	Критериуми за	до 59 бода		5 (пет) Ф	

	оценување (бодови/оценка)	од 60 до 68 бода	6 (шест) Е		
		од 69 до 76 бода	7 (седум) Д		
		од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц		
		од 85 до 92 бода	9 (девет) Б		
		од 93 до 100 бода	10 (десет) А		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата			
22.	Литература				
	Задолжителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
	1	Проф. д-р Милена Петровска	Уропатогена <i>Escherichia coli</i> ,	Студентски збор	1993
	2	Џавец, Мелник и Аделберг.. Современа администрација	Медицинска микробиологија	Белград, превод на 20-то издание	1998
22.1	3	Проф. д-р Пановски Н. и соработници	Медицинска микробиологија и паразитологија-специјален дел		2008
	4	Проф. д-р Пановски Н. и соработници	Медицинска микробиологија и паразитологија-општ дел		2008
	5	Проф. д-р Милена Петровска и соработници	Практикум по медицинска микробиологија и паразитологија, второ издание,		2002
	Доплнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1	Проф. д-р Милена	Факти од микробиологијата		

		Петровска.			
--	--	------------	--	--	--

1.	Наслов на наставниот предмет		ЗДРАВСТВЕНА ПОЛИТИКА			
2.	Код		ДЛИ - 31			
3.	Студиска програма		СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)		Медицински факултет, Скопје Катедра по социјална медицина			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)		Прв циклус			
6.	Академска година/семестар		2017/2018	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник		Проф. д-р Моме Спасовски			
9.	Предуслови за запишување на предметот		нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентите ќе стекнат знаења и вештини од областа на здравствената политика и ќе развијат способности за јавно здравствени промотивни и превентивни активности и партиципација во системот на здравствена заштита и ќе добијат научни и подлабочени сознанија, нови структури и улоги, како и одговорот на општеството на овие промени преку здравствената политика.					
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ol style="list-style-type: none"> 1. Организација, менаџмент и планирање на здравствените системи; 2. Јавноздравствени сервиси состојби и перспективи; 3. Глобализација, Влијание врз Јавното Здравство; 4. 50 години на глобалната здравствена политика, Фокус на главните точки; 5. Заштита на правата на пациентите и одговорност на здравствените работници; 6. Биоетички и медицинско-правни аспекти на јавно здравствените приоритети; 7. Политика на здравствената реформа Семинарска работа: Изработка на семинарска задача на дадена тема од областа на здравствена политика					
12.	Методи на учење: Интерактивна настава, семинари и вежби					
13.	Вкупен расположив фонд на време		30			
14.	Распределба на расположивото време					
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава		10 часови	
		15.2.	Вежби, семинари, тимска работа		Семинари 5 часови	
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи		10 часови	
		16.2.	Самостојни задачи			
		16.3.	Домашно учење		5 часови	
17.	Начин на оценување				бодови	
	17.1	Тестови		мин.-макс.		

		Завршен испит	15-25			
			бодови			
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	мин.-макс. 25-35			
			бодови			
	17.3	Активно учество	мин.-макс.			
			Теоретска настава	бодови	10 - 20	
			Практична настава	бодови	10 - 20	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) F		
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E		
		од 69 до 76 бода		7 (седум) D		
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C		
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B		
		од 93 до 100 бода		10 (десет) A		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>За да се добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови.</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.</p> <p>Оценката се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуирани проверки и завршниот испит.</p>				
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик				
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација				
22.	Литература					
		Задолжителна литература				
		Ред .бр.	Автор	Наслов	Издавач	Година
	22.1.	1.	Макси-Розено - Ласт, Роберт В. Волас и др.	Јавно здравство и превентивна медицина	Табернакул	2011
		2.	Донев Д., Спасовски М., Тозија Ф., Косевска Е.	Социјална медицина	Медицински факултет Скопје	2013
		3.	Давитковски Б., Тупанчевски Н, Павловска-Данева А., Деаноска-Трендафилова А., Каранџинска Б.	Право и јавно здравство	Правен факултет “Јустинијан Први“	2009

			J., Спасовски M., Чакар З., Косевска Е.			
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. Број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Detels R., Beaglehole R., Lansang M.A., Gulliford M.	Oxford Textbook of public health (5 th edition)	Oxford University Press	2009
		2.	/			
		3.	/			

1.	Наслов на наставниот предмет	ПРАВО И ЈАВНО ЗДРАВСТВО			
2.	Код	ДЛИ - 32			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Медицински факултет, Скопје, Катедра по социјална медицина			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар		7.	Број на ЕКТС кредити	
8.	Наставник	Проф. д-р Моме Спасовски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Студентот да се здобие со следниве знаења и вештини: <ul style="list-style-type: none"> • Дефинирање на јавно здравствените функции во различни нивоа на управа • Дефинирање на методите кои се на располагање на владините организации за работа со јавно-здравствените одговорности и активности • Употреба на принципите на новото јавно здравство во активностите од национално, државно, регионално и локално ниво на управа • Разбирање на системот за здравствена заштита на р. Македонија (легислатива, администрирање, обезбедување на здравствена заштита и акредитација) • Здравствената политика и јавното здравство (влијание на глобализацијата и преглед на легислативи) • Унапредување на здравјето и легислативни аспекти • Биоетички и медицинско-правни аспекти на јавно-здравствени приоритети 				
11.	Содржина на предметната програма: <ol style="list-style-type: none"> 1. Јавни служби во РМ 2. Систем на здравствена заштита 3. Акредитација на здравствените установи 4. Здравствена политика 				

	5. Здравствени стратегии и национални програми 6. Социоекономски детерминанти на здравје 7. Проценка на здравствен статус на население 8. легислативни аспекти на унапредување на здравјето 9. Организација, легислатива и конвенции во биоетички и јавно-здравствени приоритети 10. Актуелни проблеми и предизвици на јавното здравство			
12.	Методи на учење: Теоретска настава: предавања, интерактивна настава, групна работа, прикажување на филмови од соодветната област. Практична настава: семинари, вежби со калкулации и анализа на податоци, демонстрација, компјутерска симулација. Индивидуална работа: дискусии, евалуација на научна литература, консултации, консултации по сегменти од интерес, есеи, семинарска работа.			
13.	Вкупен расположив фонд на време	Минимум 60 максимум 100		
14.	Распределба на расположивото време	Теоретска настава: мин 9 - макс 15 Семинари: мин 3 - макс 5 Континуирани проверки: мин 24 - макс 40 Завршен испит: мин 24 - макс 40		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	1 кредит
		15.2.	Вежби, семинари, тимска работа	2 кредити
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	2 кредити
		16.2.	Самостојни задачи	2 кредити
		16.3.	Домашно учење	2 кредити
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Континуирани проверки (тестови)	60 бодови	
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	30 бодови	
	17.3	Активно учество	10 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) F
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E
		од 69 до 76 бода		7 (седум) D
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B
		од 93 до 100 бода		10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Студентот може да полага откако ќе ги оствари потребните бодови од континуирано оценување		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Евалуација		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		

	Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година	
		1.	Tulchinsky TH, Varavnikova EA. The New Public Health	The New Public Health: An introduction for the 21 st century	San Diego: Academic press	2001
		2.	Давитковски и сор.	Право и јавно здравство	Правен факултет, Скопје	2009
		3.				
22.2.	Дополнителна литература					

1.	Наслов на наставниот предмет	ИСХРАНА КАЈ ДЕЦА			
2.	Код	ДЛИ - 33			
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Катедра за педијатрија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1	
8.	Наставник	Проф.др. Ацо Костовски			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма: Студентот ќе се стекне со теоретски знаења и практичен пристап кон исхрана на здрави и болни деца				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Хидрични потреби кај деца • Калориски потреби во различни возрасти • Исхрана со хумано млеко • Раст - развој на деца • Протеини, масти и јаглени хидрати во исхраната • Исхрана кај болни со акутен ентероколит • Исхрана на болни со цистична фиброза • Исхрана кај болни со дијабетес • Исхрана кај деца со хронична бубрежна инсуфициенција • Исхрана на здраво дете • Дохранување 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Елементарна исхрана • Исхрана на деца со малформации на ГИТ • Исхрана кај малигни болести • Нутритивни алергии 			
12.	Методи на учење: интерактивна настава, семинари ,вежби			
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	10 часа
		15.2.	Вежби, Семинари	3 часа 2 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	2 часа
		16.2.	Самостојни задачи	часа
		16.3.	Домашно учење	3 часа
17.	Начин на оценување		бодови	
	17.1	Пракса		мин.-макс. 10-20
	17.2	Завршен испит		мин.-макс. 20 - 40
	17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)		мин.-макс. 20 - 30
	17.4	Активно учество		мин.-макс. 5 - 10
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) F
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E
		од 69 до 76 бода		7 (седум) D
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B
		од 93 до 100 бода		10 (десет) A
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми Студентот е должен активно да ги следи сите предвидени активности, за да добие потпис. Оценката се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите предвидени активности.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и наставникот		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		
			Авторизирани предавања	
22.2.				

1.	Наслов на наставниот предмет	IMAGING СТУДИИ НА БУБРЕЗИТЕ И УРИНАРНИОТ ТРАКТ
2.	Код	ДЛИ - 34

3.	Студиска програма	СМС-Т,СРТ,СФ,СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Клиника за педијатрија, Катедра по педијатрија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Зимски семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.д-р Велибор Тасиќ			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Медицински факултет, додипломска настава,изборен предмет,			
10.	Цели на предметната програма: Студии за СМС-Т,СРТ,СФ,СЛ, изборен предмет, IMAGING СТУДИИ НА БУБРЕЗИТЕ И УРИНАРНИОТ ТРАКТ				
11.	Теоретсканастава <ul style="list-style-type: none"> • Индикација за imaging студии на бубрезите и уринарниот тракт • Основи на ехо сонографијата • Радиолошки студии: интравенска пијелогографија, микционацистографија • Радиоизотопски студии: ДТПА Скен, ДМСА скен • Компјутеризирана томографија • Магнетна резонанца • Неинвазивна дијагностика на везикоуретерален рефлукс • Клинички алгоритми при уринарна инфекција, хематурија, абдоминална маса 				
12.	Методи на учење: интерактивна настава (теоретска)				
13.	Вкупен расположив фонд на време		15 часа		
14.	Распределба на распложивото време		Теоретска настава= 5 часа, практична настава =8 часа, семинар 2 часа		
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	5 часа	
		15.2.	Вежби, Семинари	10 часа	
16.	Други форми на активности	16.1.	Тест		
		16.2.	Самостојни задачи		
		16.3.	Домашно учење		
17.	Начин на оценување			бодови	
	17.1	Континуирани проверки	мин.-макс. 5-10		
	17.2	Завршен испит	мин.-макс. 10-20		
	17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)	мин.-макс. 20-30		
	17.4	Активно учество	мин.-макс. 20-40		
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) F	
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E	
		од 69 до 76 бода		7 (седум) D	
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C	

		од 85 до 92 бода	9 (девет) В
		од 93 до 100 бода	10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Присуство на теоретска настава 51%-60%/ 5 дена 61%-70%/6 бода 71%-80%/7 бода 81%-90%/8 бода 91%-100%/10 бода	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Предавања, вежби, семинари	
22.	Литература		
	22.1.	Задолжителна литература	
		1.	Авторизирани предавања
	22.2.	Дополнителна литература	

1.	Наслов на наставниот предмет	ИСХРАНА И ПРЕВЕНЦИЈА НА ХРОНИЧНИ ЗАБОЛУВАЊА		
2.	Код	ДЛИ - 35		
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Катедра за Хигиена		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.др. Драган Ѓорѓев		
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма: Да се обезбеди елементарно знаење за ризиците од неправилната исхрана и инциденцата на хроничните заболувања. Знаења за превенцијата и промоцијата на здравите животни стилови и потребата за балансирана исхрана и физичка активност.			
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: Јавно здравствени основи на храна и исхрана Исхрана и глобално здравје Оптовареност со хронични незаразни болести во релација со исхраната Кардиоваскуларните заболувања и неправилната исхрана како ризик фактор Малигните заболувања и неправилната исхрана како ризик фактор Појавата на дијабетес тип 2 и неправилната исхрана како ризик фактор Физичка неактивност како дополнителен ризик кој асоцира со влијанието со исхраната врз популационото здравје Промоција на здрава исхрана и здрави животни стилови			

	<p>на глобално и национално ниво Превенција на хроничните заболувања преку промовирање на здрава балансирана исхрана и соодветна физичка активност Исхрана при одредени хронични заболувања: обезитас Исхрана при одредени хронични заболувања: кардиоваскуларни заболувања</p> <p>Практична настава:</p> <p>Практична примена на методите за одредување на нутритивен статус и процена на дневниот внес и демонстрација на глобални и национални превентивни и промотивни интервентни програми за намалување на оптовареноста на заболувањата, семинарски труд</p>			
12.	Методи на учење: интерактивна настава, семинари, вежби			
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	10 часа
		15.2.	Вежби, Семинари	5 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	3 часа
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Пракса		мин.-макс. 10-20
	17.2	Практичен испит		мин.-макс. 15 - 25
	17.3	Континуирана проверка		мин.-макс. 25 - 35
	17.4	Активно учество		мин.-макс. 10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) F
		од 60 до 68 бода		6 (шест) E
		од 69 до 76 бода		7 (седум) D
		од 77 до 84 бода		8 (осум) C
		од 85 до 92 бода		9 (девет) B
		од 93 до 100 бода	10 (десет) A	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми Студентот е должен активно да ги следи сите предвидени активности, за да добие потпис. Оценката се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите предвидени активности.		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и наставникот		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература Ѓорѓев Д, Кендровски В, Ристовска Г. и сор. Хигиена на храна и исхрана. Медицински факултет, Скопје, 2008 Tul~inski T., Novoto javno		

		zdravstvo, NIP Studentski zbor, 2003
22.2.		

1.	Наслов на наставниот предмет	ИНТЕНЗИВНА МЕДИЦИНА		
2.	Код	ДЛИ - 36		
3.	Студиска програма	СМС/Т, СФ, СРТ, СЛ		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по Анестезиологија со реанимација		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. др. Мирјана Шошолчева *Наставата ја изведуваат сите членови на катедрата по Анестезиологија со реанимација		
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции):			
	<ul style="list-style-type: none"> ● Запознавање со основите на интензивната медицина, критичен болен и вештините потребни за нивно третирање и лекување. ● Елементи од СБО, продолжено одржување во живот ● Студентите се запознаваат со принципите на нега и интензивен третман на критичен болен, како и со вештините кои се користат во интензивна медицина 			
11.	Содржина на предметната програма:			
	Теоретска настава и практична настава:			
	<ul style="list-style-type: none"> ● Интензивна медицина; Организација на единица за интензивна нега; мониторинг на виталните параметри; ● Критични состојби како последица на хипооксија ● Критични состојби предизвикани од растројства на циркулацијата ● Критични состојби предизвикани со нарушување на хомеостазата на телесните течности ● Критични состојби и нарушување во свеста ● Критични состојби предизвикани од растројства на дигестивниот систем; ● Критични состојби предизвикани од траума; ● Критични состојби предизвикани од повреда на главата; ● Критични состојби при повреда на граден кош ● Критични состојби предизвикани од абдоменални итности; ● Критични состојби и кардијак арест кај родилки; ● Критични состојби при интоксикации, опекотини, термални екстреми, давење, удар од електрична струја; ● Артефициелна вентилација, централни венски патишта 			
12.	Методи на учење:			
	Интерактивна настава, демонстрација, практично изведување и здобивање вештини, и дискусија со консултации со изведувачите на наставата			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15 часови предавања, вежби, семинари		

		15 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2	Вежби, семинари,	Вежби 5 часови Семинари 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
17.1	Тестови		мин.-макс.	
	Завршен испит		Усмен дел бодови	мин.-макс. 15 - 25
17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)		Семинарска работа бодови	мин.-макс. 25 - 35
17.3	Активно учество		Теоретска настава бодови	мин.-макс. 10 - 20
			Практична настава бодови	10 - 20
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи power point презентација.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		
22.	Литература			
	Задолжителна литература			
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач
22.1	1	Членови на Катедрата по Анестезиологија, реанимација и интнезивно	Прирачници за критично болни	Медицински факултет, УКИМ
				2007-20012

		лекување			
	2	Членови на Катедрата по Анестезиологија, реанимација и интензивно лекување	Авторизирани предавања		
	Доплнителна литература				
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач	Година
22.2	1	Драган Вучович и сор.	Интензивна терапија	Завод за уџбенике и наставна средства, Београд	1998

1.	Наслов на наставниот предмет	ПРВА МЕДИЦИНСКА ПОМОШ			
2.	Код	ДЛИ - 37			
3.	Студиска програма	СМС/Т,СФ,СРТ,СЛ			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по Анестезиологија со реанимација			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар		7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р. Мирјана Шошолчева *Наставата ја изведува Катедрата по хирургија и Катедрата по Анестезиологија со реанимација			
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенци): <ul style="list-style-type: none"> • Запознавање со основите на првата медицинска помош и основните вештини за основно одржување во живот • Студентите се запознаваат со принципите и вештините на првата помош при состојби на безознание, крвавења, скршеници, изгореници и други акциденти, како и системот на современа тријажа при масовни несреќи • Студентите се запознаваат со принципите на нега и интензивен третман на критичен болен, како и со вештините кои се користат во интензивна медицина 				
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава и практична настава: Циклус I <ul style="list-style-type: none"> • Што е прва медицинска помош: вовед, значење и методи • Причини што доведуваат до потреба од пружање на прва помош и проценка на состојбата: свест, дишење, крвоток, повреди и тежина на нарушувањето на здравјето • Основи на срцево белодробно оживување – СБО • Реанимација • Асфиксија и други состојби на нарушено дишење; • Труења • Шок 				

		од 93 до 100 бода	10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми: За да добие потпис и да пристапи на континуирани проверки на знаењето студентот е потребно во целост да ја посетува теоретската и практичната настава Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на просекот на поените добиени од двата теста. За да се оформи оценката потребно е од двата теста да освојат минимум поени.	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата	
22.	Литература		
	Задолжителна литература		
	Р.бр	Автор	Наслов
	1	Џефри Шајдер Стивен Р. Хајден Ричард Вулфи Роџер М. Баркин Питер Розен	Розен и Баркинг Петминутна итна медицинска консултација – проект на Владата на РМ
22.1	2	Членови на Катедрата по Анестезиологија и реанимација	Авторизирани предавања
	3	Членови на Катедрата по Хирургија	Авторизирани предавања
		Издавач	Година
		Табернакул Скопје	2011

1.	Наслов на наставниот предмет	ВИРТУЕЛНИ РАДИОЛОШКИ МЕТОДИ		
2.	Код	ДЛИ - 38		
3.	Студиска програма	ТСС: стручни медицински сестри-техничари, стручни рентген технолози, физиотерапевти и логопеди		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Катедра за радиологија		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф.д-р. Климе Ѓорески		
9.	Предуслови за запишување на предметот	нема		

10.	Цели на предметната програма Да се здобие со			
	<ul style="list-style-type: none"> • Да се обезбеди знаење за припрема, подготовка, начин на изведување и дијагностички можности на виртуелните радиолошки методи. 			
11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава: <ul style="list-style-type: none"> • Вовед во виртуелна радиологија • Виртуелни дијагностички методи • Компарација со слични дијагностички методи • Начин на изведување, припрема, подготовка, техника и индикации • Виртуелна колоноскопија • Виртуелна бронхоскопија • Виртуелна МРЦП • Виртуелна урографија • Виртуелна МР и КТ ангиографија • Виртуелна миелографија Практична настава: Практичната настава се изведува на Клиниката за радиологија на апаратите за КТ и МР дијагностика, под мониторинг на радиолошки технолог и радиолог.			
12.	Методи на учење: интерактивна настава, вежби/работилници, проекти, семинари			
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	8 часа
		15.2.	Вежби, Семинари	7 часа
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување		бодови	
	17.1	Теоретска настава		мин.-макс. 10 - 20
	17.2	Практична настава		мин.-макс. 10 - 20
	17.3	Семинарска работа/проект (презентација: усмена)		мин.-макс. 20 - 30
	17.4	Континуирана проверка		мин.-макс. 20 - 30
	17.5	Вкупно		мин.-макс. 60 - 100
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	Оценувањето на студентот е описно (положил/неположил)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми Студентот е задолжен активно да ги следи сите предвидени активности, вклучително и учество во континуираните проверки на знаењето за да добие потпис		

20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и наставникот
22.	Литература	
		Задолжителна литература
	22.1.	1. Авторизирани предавања од проф.д-р Климе Горески МРЦП, виртуелна колоноскопија-интегрален текст и електронска форма

1.	Наслов на наставниот предмет	МР ВО НЕВРОРАДИОЛОГИЈА		
2.	Код	ДЛИ - 39		
3.	Студиска програма	ТСС : стручни медицински сестри-техничари, стручни рентген технолози, физиотерапевти и логопеди		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Катедра за радиологија		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Интегриран циклус		
6.	Академска година/семестар	По избор	7.	Број на ЕКТС кредити 1
8.	Наставник	Проф.д-р. Михаел Груневски		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Нема		
10.	Цели на предметната програма:			
	<ul style="list-style-type: none"> • Ќе бидат опфатени физичките принципи на МР • Основен магнет, Гентри, Градиенти, командна едигина, антени • Базични процедури за реализација на снимањата со МР 			

11.	Содржина на предметната програма: Теоретска настава:			
	<ul style="list-style-type: none"> • Историја на МР • Од протони до човечка анатомија во живо • Основни компоненти на апаратот за МР (хардвер) • Како се врши снимање со МР • МР неуроанатомија • МР ангиографија • Како контрастните сретства го појачуваат сигналот во магнетната резонанца? • Тајните на хипофизата • МР визуализација на мозочни крвавења • МР во борба против мозочни удари • МР во дијагностицирање на мултипната склероза • Спиналис • Приказна за дискус херниите • КТ против МР. Кој апарат е подобар? 			
12.	Методи на учење: интерактивна настава			
13.	Вкупен расположив фонд на време	15 часа		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	15 час
		15.2.	Вежби, Семинари	
16.	Други форми на активности	16.1.	Пракса	
		16.2.	Самостојни задачи	
		16.3.	Домашно учење	
17.	Начин на оценување	описно (положил/неположил)		
18.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	Условувачки критериуми Студентот е задолжен активно да ги следи сите превидени активности, за да добие потпис и да може да го полага испитот		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студентска анонимна евалуација за предметот и наставникот		
22.	Литература			
	22.1.	Задолжителна литература		
1.		1 Авторизирани предавања од предавачите		

1.	Наслов на наставниот предмет	ПРОФЕСИОНАЛНИ МАЛИГНИ НЕОПЛАЗМИ
2.	Код	ДЛИ – 42

3.	Студиска програма	Дипломиран логопед			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет “Св. Кирил и Методиј“, Медицински факултет Катедра по медицина на грудот			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година/семестар	Трета/V- VI	7.	Број на ЕКТС кредити	1
8.	Наставник	Проф. д-р Сашо Столески			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Услов за запишување на трета година			
10	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Да се обезбеди знаење и вештини за примена на основните принципи за превенција на професионалните малигни неоплазми, евалуација на достапната литература од оваа област, придонес за спроведување здравствени интервенции за превенција на овие болести и оценка на успешноста на интервентните програми од оваа област. Студентот ќе биде во можност да стекне стручни знаења, но и базични знаења за изведување на научно-истражувачка работа и изработка на научен труд од оваа област.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Професионални малигни неоплазми – дефиниција, патогенетски механизми, дијагностика и третман - Професионални канцерогени и канцероген ризик (класификација според Меѓународната агенција за истражување на канцерот - IARC) - Професионални малигни болести - превенција - Професионални малигни неоплазми - клиничко-епидемиолошки истражувања - Професионални малигни неоплазми - можности за здравствени интервенции <p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Професионални малигни неоплазми на кожата - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на белите дробови и плеврата - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на горните дишни патишта - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на хематопоетскиот систем - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на гастроинтестиналниот тракт - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на репродуктивниот систем - приказ на случаи - Професионални малигни неоплазми на ендокриниот систем - приказ на случаи <p>Семинарска работа: Избрани теми од областа на професионалните канцерогени и</p>				

	професионалните малигни неоплазми			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 5 часови Семинари 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	часови
		16.2.	Самостојни задачи	часови
		16.3.	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Завршен испит	Усмен дел	15-25 бодови
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	25-35 бодови
	17.3	Активно учество	Теоретска настава	10-20 бодови
Практична настава			10-20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода		10 (десет) А
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови.</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во писмена форма и да изработи Power point презентација и усно да го одбрани семинарскиот труд.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик		
21.	Метод на следење на квалитетот на	Анонимна студентска евалуација за		

наставата	предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во наставата.
-----------	--

1.	Наслов на наставниот предмет	СТРЕС ПОВРЗАН СО РАБОТАТА И СИНДРОМ НА СОГОРУВАЊЕ		
2.	Код	ДЛИ - 43		
3.	Студиска програма	Дипломиран логопед		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет “Св. Кирил и Методиј”, Медицински факултет Катедра по медицина на трудот		
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Прв циклус		
6.	Академска година/семестар	Трета/V - VI	7.	Број на ЕКТС кредити 1
8.	Наставник	Проф. д-р Драган Мијакоски		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Услов за запишување на трета година		
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Да се обезбеди знаење и вештини за: примена на основните принципи на идентификација на психосоцијалните фактори на работното место; анализа на стресот поврзан со работата и синдромот на согорување; утврдување и примена на методологијата за анализа на стресогените фактори поврзани со работата според моделот на барања и ресурси на работното место; да придонесе за спроведување интервенции за превенција на негативните ефекти од психосоцијалните фактори на работното место и да овозможи креирање и примена на организациски интервенции според принципите на акциското истражување.</p>			
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Психолошки аспекти на работата - основен концепт и дефиниции - Значење на психосоцијалните фактори на работното место - Анализа на Моделот на барања и ресурси на работното место (Job Demands/Resources Model) - Стрес поврзан со работата и синдром на согорување - дефиниции, епидемиолошки податоци и негативни ефекти - Синдром на согорување vs. ангажирање на индивидуата при работењето - Значење на организациската култура и тимската работа - Примена на интервенции за превенција на негативните ефекти од психосоцијалните фактори на работното место - Улога на акциското истражување во креирање и примена на организациски интервенции - епидемиолошки студии и case studies со евалуација на научната литература од интерес 			

	<p>Практична настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Утврдување и примена на методологијата за евалуација на психосоцијалните фактори на работното место, стресот поврзан со работата и синдромот на согорување - Практична примена на статистичките методи за анализа на психосоцијалните фактори на работното место, стресот поврзан со работата и синдромот на согорување и изведување релевантни заклучоци - Креирање на организациски интервенции за редуцирање на стресот поврзан со работата според принципите на акциското истражување <p>Семинарска работа: Избрани теми од областа на психосоцијалните фактори на работното место</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава (теоретска), вежби, семинарска работа			
13.	Вкупен расположив фонд на време	30 часови		
14.	Распределба на расположивото време			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	5 часови
		15.2.	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби 5 часови Семинари 5 часови
16.	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	часови
		16.2.	Самостојни задачи	часови
		16.3.	Домашно учење	15 часови
17.	Начин на оценување			бодови
	17.1	Завршен испит	Усмен дел	15-25 бодови
	17.2	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	Семинарска работа	25-35 бодови
	17.3	Активно учество	Теоретска настава	10-20 бодови
Практична настава			10-20 бодови	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода		5 (пет) Ф
		од 60 до 68 бода		6 (шест) Е
		од 69 до 76 бода		7 (седум) Д
		од 77 до 84 бода		8 (осум) Ц
		од 85 до 92 бода		9 (девет) Б
		од 93 до 100 бода	10 (десет) А	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми:</p> <p>За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови.</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да изработи семинарски труд во</p>		

		<p>писмена форма и да изработи Power point презентација и усно да го одбрани семинарскиот труд.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анонимна студентска евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во наставата.